

Advokatrådet

ADVOKAT
SAMFUNDET

Erhvervs- og Vækstministeriet - Finanstilsynet
Århusgade 110
2100 København Ø

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98

DATO: 13. december 2018
SAGSNR.: 2018 - 3151
ID NR.: 563634

hoeringer@ftnet.dk cc hbj@ftnet.dk og kan@ftnet.dk

Høring - over udkast til forslag til lov om forbrugslånsvirksomheder

Ved e-mail af 29. november 2018 har Erhvervs- og Vækstministeriet - Finanstilsynet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte forslag.

Advokatrådet har følgende bemærkninger:

Det fremgår af forslaget § 17, at Finanstilsynet uden retskendelse skal have adgang til forbrugslånsvirksomheder og leverandører eller underleverandører til sådanne virksomheder.

Advokatrådet finder, at bestemmelser, der fraviger princippet i grundlovens § 72 om boligens ukrænkelighed, af retssikkerhedsmæssige årsager klart bør have undtagelsens karakter, og at det nøje bør undersøges, om hver enkelt bestemmelse er proportional, dvs. om der er et reelt og nødvendigt behov for kontrolbestemmelse, eller om samme formål kan opnås med mindre indgribende midler.

Advokatrådet skal opfordre til, at Finanstilsynets adgang uden retskendelse genovervejes. Finanstilsynet har mulighed for at inddrage forbrugslånsvirksomhedens tilladelse, hvis virksomheden ikke efterlever lovens krav, herunder antageligt også, hvis virksomheden ikke meddeler de oplysninger, Finanstilsynet efterspørger. Advokatrådet stiller sig således tvivlende over for, om en fravigelse af grundlovens principper i dette tilfælde er nødvendigt for at sikre en regulering af og tilsyn med området for forbrugslånsvirksomhed.

Det vil også være i overensstemmelse med det arbejde, som regeringen har iværksat med henblik på at nedbringe antallet af sådanne kontrolbestemmelser, hvis bestemmelsen ikke gennemføres.

Med venlig hilsen

Nicolai Pii

samfund@advokatsamfundet.dk
www.advokatsamfundet.dk

HØRINGSSVAR TIL LOV OM FORBRUGSLÅNSVIRKSOMHEDER

Dansk Kredit Råd takker for mulighed for at kommentere, og har følgende bemærkninger til udkastet om 'Lov om forbrugslånsvirksomheder', opdelt i følgende orden: 1) Generelle bemærkninger; 2) Konkrete bemærkninger; 3) Afsluttende bemærkninger og anbefalinger

1. Generelle bemærkninger

De nye beføjelser til Erhvervsministeren og i særdeleshed Finanstilsynet er en gevaldig stramning af reguleringen og tilsynet med visse forbrugslånevirkksomheder, herunder de som er organiseret hos Dansk Kredit Råd. Vi bakker i det store hele op om ændringerne beskrevet i lovudkastet, som vi forventer vil være med til at luge ud i 'brodne kar', styrke selvjustitsen i branchen og ikke mindst skubbe på for, at den ansvarlige långivning, som mange låneudbydere står for i dag, bliver en standard i hele branchen.

Vi hilser det velkomment, at man nu skal søge Finanstilsynet om tilladelse til at drive forbrugslånsvirksomhed, samt at denne tilladelse kan fjernes igen, hvis de pågældende virksomheder ikke lever op til de beskrevne bestemmelser om identifikation af målgrupper, indberetninger, god skik, egnethed og hæderlighed, whistleblower-ordninger m.v.

Med så omfattende og indgribende tiltag finder vi det dog væsentligt, at branchen også får tid og ro til at implementere og indarbejde den nye lovgivning, og at lovgiver giver reglerne tid til at virke. Branchen har noteret sig, at den ofte bliver mødt med nye politiske krav og ad-hoc regulering, der mere er baseret på mediehistorier, følelser og myter end på sund fornuft og fakta. Vi vil derfor på det kraftigste opfordre til at myndighederne giver den nye lov tid til at virke, inden der påføres branchen nye krav, lovforslag og reguleringer.

Behov for bedre værktøjer til grundige kreditvurderinger og ansvarlig långivning

Samtidig med at kravene til forbrugslånsvirksomheder øges, vil det også være oplagt, hvis regeringen/Erhvervsministeriet ser på, hvordan værktøjerne til mere ansvarlig långivning og bedre kreditvurderinger kan styrkes. Det er naturligt for os, at man samtidig med øgede byrder og krav også får bedre værktøjer til at indfri selvsamme krav.

En stor udfordring for låneudbydere, som skal kreditvurdere en forbruger, er manglen på yderligere verificeret data om forbrugernes aktuelle gældssituation. Det hænder at dybt forgældede forbrugere kan fremstå kreditværdige, fordi gæld hos pengeinstitut eller finansieringsselskab kan skjules. Det vil medføre markant forbedrede kreditvurderinger, såfremt långivere kunne få et samlet overblik over forbrugers gældsforhold. I dag indhenter långivere verificeret information hos SKAT og har adgang til noget gældsdata via Experian KreditStatus, hvor pengeinstitutterne og andre aktører, som står for størstedelen af forbrugslåns-gælden i samfundet, ikke deltager.

Derfor foreslår vi, at man i forlængelse af regeringens forbrugerpolitiske strategi sikrer forbrugerne nemmere adgang til egne gældsdata hos leasingsselskaber, forbrugslånsvirksomheder og pengeinstitutter. Samtidig skal der gives adgang til, at disse gældsdata kan anvendes til kreditvurderinger. Præcis ligesom regeringen foreslår det med forbrugsdata i øvrigt. I regeringens forbrugerpolitiske strategi nævnes dette som relevant for at blive kreditvurderet til bolig- eller bilkøb. Det samme gør sig naturligvis gældende for kreditvurderinger til forbrugslån.

Det kan gøres mest effektivt ved at samle alt gældsdata centralt for alle forbrugere (med inspiration fra eSkat og PensionsInfo), så forbrugere kan give pengeinstitutter, finansierings- og leasingsselskaber adgang til gældsdata.

2. Konkrete bemærkninger

Dansk Kredit Råd har følgende bemærkninger til konkrete, udvalgte dele af udkastet til Lov om forbrugslånsvirksomhed.

Bemærkninger til kapitel 2 om tilladelser

Dansk Kredit Råd bakker til fulde op om, at Finanstilsynet skal give forbrugslånsvirksomheder tilladelse til at operere i Danmark. Vi vil i den forbindelse gøre opmærksom på, at der på det seneste er opstået et 'gråt lånemarked', hvor der udstedes forbrugslån med uregulerede vilkår på diverse Facebook-grupper – oftest med private låneudbydere og uautoriserede låne- og inddrivelsesmetoder.

Det er vores opfordring, at Erhvervsministeriet og Finanstilsynet gennem lov om Forbrugslånsvirksomheder også sikrer, at et sådan gråt lånemarked forhindres og at lignende former for initiativer mødes af samme krav og tilladelser.

Det er yderligere værd at være opmærksom på, at man med lovforslagets snævre afgrænsning af, hvilke virksomheder, der er omfattet af loven, kan risikere en lovomgåelse ved at flere låneudbydere i stedet etableres som pengeinstitutter, som ikke er omfattet af denne lov. Det understreger behovet for, at der er en symmetrisk regulering på udlånssiden til alle udbydere af usikrede forbrugslån uanset selskabsform.

Regulering ift. krav om prisoplysninger

Dansk Kredit Råd støtter til fulde, at også Finanstilsynet kan føre tilsyn med overholdelse af markedsføringslovgivningen herunder også krav om korrekte prisoplysninger. Såfremt Finanstilsynet vil stramme kravene til prisoplysninger i markedsføringen, vil det være vores anbefaling, at forbrugslånsvirksomhederne pålægges at fremhæve de samlede kreditomkostninger baseret på lånets løbetid fremfor ÅOP. ÅOP vil fremstå kunstig højt på lån, som enten er kortfristede eller ikke anvender renters rente. Når vi samtidig ved, at den gennemsnitlige tilbagebetalingstid på kviklån hos de største udbydere er ca. 3 måneder, synes en 12 måneders oversigt ikke relevant.

ÅOP er vildledende for forbrugerne og kan tilskynde forbrugslånsvirksomheder til at ændre deres produkter, således at deres ÅOP bliver lavere uden at de reelle omkostninger bliver det. Skal man endelig fra politisk hold kræve en målestok for årlige omkostninger i procent, vil vi anbefale den årlige debitorrente, som der ikke kan manipuleres med på samme måde.

Bemærkninger angående identifikation af målgrupper

Dansk Kredit Råd støtter til fulde, at forbrugslånsvirksomheder til hver en tid undgår udstedelse af lån til personer, som sandsynligvis ikke kan betale et lån tilbage. Derfor bør der aldrig udstedes lån til personer, som er i RKI eller på anden vis er registreret som dårlig betaler. Vi kan eksempelvis se helt nye låneudbydere, som reklamerer med at tilbyde lån til personer registreret i RKI. Deres ÅOP er lav, da lånet har en lang løbetid over flere år¹.

Det er vores ønske, at flere forbrugslånsvirksomheder samt banker og finansielle virksomheder lever op til ovenstående standard, som gælder for Dansk Kredit Råds medlemmer, hvilket lovforslagets § 10 muligvis kan bidrage til.

¹ <https://auroralan.dk>

Samtidig vil etableringen af et centralt gældsregister, som beskrevet tidligere, kunne bidrage til, at branchen effektivt kan identificere de målgrupper, som ikke er egnet til forbrugslån.

Vi opfordrer derudover til, at der i myndighedsarbejdet med denne del af lovforslaget tages hensyn til, at konkurrencen på det samlede marked for forbrugslån skal være velfungerende. Skulle bestemmelsen således bruges til på forhånd at udelukke bestemte målgrupper af borgere (eksempelvis studerende) for lånoptagelse, bør dette krav gælde for alle låneudbydere – også banker og finansielle virksomheder, som ikke er omfattet af denne lov, men som er i direkte konkurrence med de forbrugslånsvirksomheder, som er omfattet af loven.

3. Afsluttende bemærkninger og anbefalinger

Giv lovforslaget tid til at virke og branchen tid til at tilpasse sig med ansvarlighedstiltag

Det er til slut vores opfordringer, at man giver Finanstilsynets arbejde og nye beføjelser beskrevet i lovforslaget tid til at virke, inden der forslås nye lovtiltag, der bebyrder forbrugslånsvirksomheder.

Lov om forbrugslånsvirksomhed er en omfattende og tung regulering af branchen, som vil være med til at fremme mere ansvarlig långivning. Ny lovgivning ændrer ikke verden hen over natten, hvorfor der er behov for at lade loven virke i mindst et par år, før den evalueres og der derefter kan overvejes om der er behov for nye, regulatoriske tiltag.

Med venlig hilsen
Bestyrelsen

Finanstilsynet
Århusgade 110
2100 København Ø

Sendt til: hoeringer@ftnet.dk
Cc: hbj@ftnet.dk, kan@ftnet.dk og
jm@jm.dk

17. december 2018

Høring over udkast til forslag til lov om forbrugslånsvirksomheder – jeres j.nr. 1911-0032

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

Ved e-mail af 29. november 2018 har Finanstilsynet anmodet om Datatilsynets bemærkninger til ovenstående udkast til lovforslag.

CVR-nr. 11-88-37-29

Datatilsynet har følgende bemærkninger:

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

1. Indledende bemærkninger

E-mail dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

Indledningsvist kan Datatilsynets oplyse, at persondataloven pr. 25. maj 2018 er blevet afløst af nye databeskyttelsesregler i form af databeskyttelsesforordningen¹ og databeskyttelsesloven², der supplerer reglerne i forordningen.

J.nr. 2018-11-0160
Dok.nr. 53055
Sagsbehandler
Camilla Andersen

Datatilsynet kan til orientering om databeskyttelsesforordningen oplyse, at forordningen ifølge dennes artikel 2, stk. 1, finder anvendelse på behandling af personoplysninger, der helt eller delvis foretages ved hjælp af automatisk databehandling, og på anden ikke-automatisk behandling af personoplysninger, der er eller vil blive indeholdt i et register.

Personoplysninger defineres i forordningens artikel 4, nr. 1, som enhver form for information om en identificeret eller identificerbar fysisk person. Ved en identificerbar fysisk person forstås en fysisk person, der direkte eller indirekte kan identificeres.

Definitionen af personoplysninger omfatter alene fysiske personer, hvilket betyder, at virksomhedsoplysninger, dvs. oplysninger om juridiske personer, falder uden for forordningens anvendelsesområde. Derimod er oplysninger om enkeltmandsvirksomheder omfattet, hvilket også gælder virksomhedsoplysninger der kan identificere enkeltpersoner.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse).

² Lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven).

Enhver behandling af personoplysninger skal ske i overensstemmelse med de grundlæggende principper i databeskyttelsesforordningens artikel 5. Det betyder, at oplysninger skal:

- a) behandles lovligt, rimeligt og på en gennemsigtig måde i forhold til den registrerede (»lovlighed, rimelighed og gennemsigtighed«)
- b) indsamles til udtrykkeligt angivne og legitime formål og må ikke viderebehandles på en måde, der er uforenelig med disse formål (»formålsbegrænsning«)
- c) være tilstrækkelige, relevante og begrænset til, hvad der er nødvendigt i forhold til de formål, hvortil de behandles (»dataminimering«)
- d) være korrekte og om nødvendigt ajourførte; der skal tages ethvert rimeligt skridt for at sikre, at personoplysninger, der er urigtige i forhold til de formål, hvortil de behandles, straks slettes eller berigtiges (»rigtighed«)
- e) opbevares på en sådan måde, at det ikke er muligt at identificere de registrerede i et længere tidsrum end det, der er nødvendigt til de formål, hvortil de pågældende personoplysninger behandles (»opbevaringsbegrænsning«)
- f) behandles på en måde, der sikrer tilstrækkelig sikkerhed for de pågældende personoplysninger, herunder beskyttelse mod uautoriseret eller ulovlig behandling og mod hændeligt tab, tilintetgørelse eller beskadigelse, under anvendelse af passende tekniske eller organisatoriske foranstaltninger (»integritet og fortrolighed«).

Desuden vil en behandling af personoplysninger alene kunne ske, hvis der er et grundlag herfor i databeskyttelsesforordningens artikel 6 (almindelige personoplysninger) eller artikel 9 (følsomme personoplysninger) eller i databeskyttelseslovens § 8 (oplysninger om strafbare forhold) eller § 11 (om personnumre).

Endelig skal opmærksomheden henledes på de rettigheder databeskyttelsesforordningen giver de registrerede i databeskyttelsesforordningens kapitel III. Heraf følger det bl.a. at den dataansvarlige ved indsamling af personoplysninger hos den registrerede (artikel 13) eller ved indsamling hos andre end den registrerede (artikel 14) skal give den registrerede en række oplysninger.

2. Tilladelsesordningen

Af udkastet fremgår §§ 3 og 4 med følgende ordlyd:

§ 3. Forbrugslånsvirksomheder skal have tilladelse af Finanstilsynet til at udøve virksomhed som forbrugslånsvirksomhed.

Stk. 2. Finanstilsynet giver tilladelse til virksomheder efter stk. 1, når følgende betingelser er opfyldt:

- 1) Virksomhedens hjemland er Danmark eller et andet land inden for Den Europæiske Union eller et land, som Unionen har indgået en aftale med på det finansielle område.
- 2) Virksomhedens bestyrelse og direktion eller indehaveren af en forbrugslånsvirksomhed, der er en enkeltmandsvirksomhed eller, hvis virksomheden drives som en juridisk person uden en bestyrelse eller

direktion, den eller de for virksomheden ledelsesansvarlige, opfylder betingelserne i § 4.

- 3) Virksomheden har forretningsgange for efterlevelse af regler om redelig forretningskik og god praksis, jf. § 7, kreditværdighedsvurdering, jf. § 9 eller § 7 c i lov om kreditaftaler, og identifikation af målgrupper, jf. § 10.

Stk. 3. Ansøgning om tilladelse skal indeholde de oplysninger, der er nødvendige til brug for Finans-tilsynets vurdering af, om betingelserne i stk. 2 er opfyldt, herunder en beskrivelse af de aktiviteter, som virksomheden har til hensigt at udøve.

§ 4. Et medlem af bestyrelsen eller et medlem af direktionen i en forbrugslånsvirksomhed eller indehaveren af en forbrugslånsvirksomhed, der er en enkeltmandsvirksomhed,

- 1) skal have tilstrækkelig viden, faglig kompetence og erfaring til at kunne varetage hvervet eller stillingen,
- 2) skal have tilstrækkeligt godt omdømme og kunne udvise hæderlighed, integritet og tilstrækkelig uafhængighed ved varetagelsen af hvervet eller stillingen,
- 3) må ikke være pålagt strafansvar for overtrædelse af straffeloven, den finansielle lovgivning eller anden relevant lovgivning, hvis overtrædelsen indebærer risiko for, at personen ikke kan varetage sit hverv eller sin stilling på betryggende måde,
- 4) må ikke have indgivet begæring om eller være under rekonstruktionsbehandling, konkurs eller gældssanering og
- 5) må ikke have udvist en sådan adfærd, at der er grund til at antage, at personen ikke vil varetage hvervet eller stillingen på forsvarlig måde.

Stk. 2. Et medlem af bestyrelsen eller et medlem af direktionen i en forbrugslånsvirksomhed eller indehaveren af en forbrugslånsvirksomhed, der er en enkeltmandsvirksomhed, skal give meddelelse til Finanstilsynet om forhold som nævnt i stk. 1 i forbindelse med sin indtræden i forbrugslånsvirksomhedens ledelse eller, for en forbrugslånsvirksomhed, der er en enkeltmandsvirksomhed, i forbindelse med ansøgning om tilladelse, jf. § 3, stk. 2, nr. 2, og om forhold som nævnt i stk. 1, nr. 2-5, hvis disse forhold efterfølgende ændrer sig.

Stk. 3. Drives en forbrugslånsvirksomhed som en juridisk person uden en bestyrelse eller direktion, gælder stk. 1 og 2 for den eller de ledelsesansvarlige for forbrugslånsvirksomheden.

Da en betingelse for at opnå tilladelse fra Finanstilsynet er, at betingelserne i udkastets § 4 er opfyldt lægger Datatilsynet til grund, at der vil blive behandlet personoplysninger i forbindelse med Finanstilsynets behandling af en ansøgning om tilladelse efter udkastets § 3.

Datatilsynet skal i den forbindelse henstille til, at Finanstilsynet nærmere overvejer, hvorvidt behandlingen af personoplysninger kan ske under iagttagelse af reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven, herunder databeskyttelseslovens § 8.

3. Offentligt register

I udkastet foreslås en bestemmelse i § 5 med følgende ordlyd:

§ 5. Finanstilsynet opretter og fører et offentligt register over virksomheder, der har tilladelse som forbrugslånsvirksomhed, jf. § 3.

Stk. 2. Registeret, jf. stk. 1, skal indeholde følgende oplysninger:

- 1) Navn, adresse og CVR-nummer på virksomheden.
- 2) Navne på personer i ledelsen for virksomheden.

Datatilsynet skal henstille til, at Finanstilsynet overvejer, hvorvidt en sådan offentliggørelse af personoplysninger om personer i ledelsen for virksomhederne og om enkeltmandsvirksomheder kan ske under iagttagelse af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.

4. Kreditværdighedsvurdering

Udkastets § 9 foreslås at have følgende ordlyd:

§ 9. Er en kreditaftale ikke omfattet af § 7 c i lov om kreditaftaler, skal en forbrugslånsvirksomhed inden kreditaftalens indgåelse vurdere forbrugers kreditværdighed på grundlag af fyldestgørende oplysninger, der, hvor det er relevant, indhentes hos forbrugeren og, hvor det er nødvendigt, ved søgning i relevante databaser.

Stk. 2. Bliver forbrugslånsvirksomheden og forbrugeren efter kreditaftalens indgåelse enige om at ændre det samlede kreditbeløb, skal forbrugslånsvirksomheden ajourføre de finansielle oplysninger, som forbrugslånsvirksomheden har om forbrugeren. Før enhver væsentlig forhøjelse af det samlede kreditbeløb skal forbrugslånsvirksomheden atter vurdere forbrugers kreditværdighed.

Stk. 3. Afslås en anmodning om kredit på grundlag af søgning i en database, underretter forbrugslånsvirksomheden omgående forbrugeren om resultatet af en sådan søgning og giver forbrugeren nærmere oplysninger om den pågældende database. Denne underretning skal ske uden omkostninger for forbrugeren.

Af de almindelige bemærkninger pkt. 2.3.2.3. fremgår:

Bestemmelsen indebærer, at kreditgiveren altid vil skulle indhente fyldestgørende oplysninger om den enkelte forbruger og på baggrund af disse oplysninger foretage en vurdering af forbrugers kreditværdighed. Oplysningerne kan efter kreditgiverens skøn indhentes hos forbrugeren og ved søgning i relevante databaser, f.eks. hos kreditoplysningsbureauer. En virksomhed kan ikke udelukkende anvende en algoritme til brug for kreditværdighedsvurderingen. Virksomheden skal stadig kunne dokumentere, at der er foretaget en individuel og konkret kreditværdighedsvurdering af den enkelte forbruger.

Finanstilsynet ses ikke at have taget stilling til, hvorvidt den for forbrugslånsvirksomhederne lovpligtige behandling af personoplysninger i forbindelse med kreditværdighedsvurderingen kan ske under iagttagelse af de databeskyttelsesretlige regler.

Datatilsynet henstiller til, at Finanstilsynet overvejer, hvorvidt behandlingen kan ske i overensstemmelse med de databeskyttelsesretlige regler.

5. Videregivelse af fortrolige oplysninger

I udkastets § 12 foreslås indsat en bestemmelse med følgende ordlyd:

§ 12. En forbrugslånsvirksomhed og dens ansatte må ikke uberettiget videregive eller udnytte fortrolige oplysninger, som virksomheden eller dens ansatte under udøvelsen af deres hverv har fået kendskab til.

Stk. 2. Den, som modtager oplysninger efter stk. 1, er omfattet af tavshedspligten i stk. 1.

Af de særlige bemærkninger til § 12 fremgår:

Bestemmelsen supplerer de generelle regler, som er fastsat i lov om behandling af personoplysninger. Bestemmelsen skal fortolkes i overensstemmelse med de gældende videregivelsesregler i lov om finansiel virksomhed, der regulerer betingelserne for, hvilke oplysninger en finansiel virksomhed kan videregive.

[...]

Fortrolige oplysninger omfatter som udgangspunkt alle oplysninger. Hvis oplysningerne er offentligt tilgængelige, kan oplysningerne ikke anses for fortrolige og omfattes derfor ikke af tavshedspligten.

Datatilsynet kan oplyse, at enhver behandling af personoplysninger skal ske på grundlag af databeskyttelsesforordningen eller databeskyttelsesloven. Der vil dermed alene kunne videregives personoplysninger, hvis der er grundlag herfor i databeskyttelsesforordningens artikel 6 (almindelige personoplysninger) eller artikel 9 (følsomme personoplysninger) eller i databeskyttelseslovens § 8 (oplysninger om strafbare forhold) eller § 11 (om personnumre).

Nogle oplysninger har en sådan karakter, at de efter den almindelige opfattelse i samfundet bør kunne forlanges unddraget offentlighedens kendskab. Der kan efter omstændighederne være tale om oplysninger om indtægts- og formueforhold, arbejds-, uddannelses- og ansættelsesmæssige forhold eller oplysninger om interne familieforhold, herunder oplysninger om f.eks. selvmordsforsøg og ulykkestilfælde. Behandling af oplysninger af denne karakter kan endvidere være underlagt særregulering i anden lovgivning, jf. f.eks. forvaltningslovens § 27 om tavshedspligt.

Den særlige interesse, som den registrerede har i, at behandling af sådanne oplysninger begrænses, vil i praksis have betydning for det grundlag hvorefter personoplysningerne behandles, herunder særligt når der er tale om behandling af oplysninger på baggrund af en interesseafvejning og navnlig i forbindelse med videregivelse.

Der henvises i den forbindelse desuden til databeskyttelsesforordningens artikel 5, litra c, om dataminimering.

6. Whistleblowerordninger

Det følger af udkastets §§ 13-14, at forbrugslånsvirksomhederne forpligtes til at etablere en ordning, hvor deres ansatte via en særlig, uafhængig og selvstændig kanal kan indberette overtrædelser eller potentielle overtrædelser af den regulering, som Finanstilsynet fører tilsyn med, begået af virksomheden, herunder af ansatte eller medlemmer af bestyrelsen i virksomheden.

Af de særlige bemærkninger til § 13 fremgår følgende:

Det følger af persondatalovens § 48, at behandling af personoplysninger, der foretages som led i en indberetningsordning, skal anmeldes til Datatilsynet, samt at Datatilsynets tilladelse skal indhentes, forinden den pågældende behandling iværksættes, jf. § 50, stk. 1, nr. 1, i persondataloven. Tilladelse til behandling af personoplysninger i forbindelse med virksomhedens whistleblowerordninger samt tilsyn hermed hører under Datatilsynets kompetence.

Datatilsynet gør opmærksom på, at persondataloven pr. 25. maj 2018 er ophævet, og at der i databeskyttelsesloven ikke stilles krav om anmeldelse af en whistleblowerordning. Enhver behandling af personoplysninger der sker i forbindelse med en whistleblowerordning skal dog ske under fuld iagttagelse af de databeskyttelsesretlige regler.

7. Finanstilsynets tilsyn med forbrugslåsvirksomheder

Af den foreslåede § 17, stk. 1, fremgår følgende:

§ 17. Forbrugslåsvirksomheder samt leverandører og underleverandører til disse skal give Finanstilsynet de oplysninger, der er nødvendige for Finanstilsynets virksomhed.

Datatilsynet skal henlede opmærksomheden på databeskyttelsesforordningens artikel 5, litra c, hvorefter personoplysninger skal være tilstrækkelige, relevante og begrænset til, hvad der er nødvendigt i forhold til de formål, hvortil de behandles ("dataminimering"). Finanstilsynet skal dermed i forbindelse med tilsynet være opmærksom på, at der alene må behandles nødvendige personoplysninger.

8. Offentliggørelse af inddraget tilladelse

Det følger af udkastets § 19, stk. 3, at Finanstilsynet skal offentliggøre inddragelsen af en tilladelse, jf. bestemmelsens stk. 1, nr. 4-6. Af de særlige bemærkninger til § 19 fremgår følgende:

Der kan alene ske offentliggørelse af navnet på en virksomhed, der er en juridisk person. For så vidt angår interessentskaber, hvor en eller flere interessenter er fysiske personer, er disse omfattet af begrebet personoplysninger i henhold til persondataforordningen. Det bemærkes, at oplysninger om, at fysiske personer har overtrådt lovgivningen, hvormed en tilladelse er inddraget, er at anse for oplysninger om andre rent private forhold i henhold til artikel 9 i persondataforordningen. Der kan som udgangspunkt ikke inden for rammerne i persondataforordningen ske offentliggørelse af sådanne oplysninger, som beskrevet i lovforslaget. I nogle tilfælde kan der godt ske videregivelse i form af offentliggørelse i medfør af persondataforordningens § 9, stk. 2, nr. 2. Fravigelsen af persondataloven består i, at der som udgangspunkt altid vil ske offentliggørelse, hvorfor den konkrete vurdering, som forudsættes i persondataloven, fraviges. Den foreslåede bestemmelse udgør således en fravigelse af reglerne i persondataforordningen. Artikel 10 i persondataforordningen, der fastsætter, at behandling af personoplysninger vedrørende bl.a. lovovertrædelser kan finde sted, hvis behandlingen har hjemmel i national ret. Det vurderes, at den foreslåede fravigelse ligger inden for persondataforordningens rammer.

Datatilsynet skal i den anledning bemærke, at databeskyttelsesforordningens artikel 9 udtømmende oplister personoplysninger, der kategoriseres som følsomme. Følsomme personoplysninger omfattet af artikel 9 er personoplysninger om race eller etnisk oprindelse, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning eller fagforeningsmæssigt tilhørsforhold samt behandling af genetiske data, biometriske data med det formål entydigt at identificere en fysisk person, helbredsoplysninger eller oplysninger om en fysisk persons seksuelle forhold eller seksuelle orientering.

Oplysninger om rent private forhold er almindelige personoplysninger, der dog kan have en sådan karakter, at de efter den almindelige opfattelse i samfundet bør kunne forlanges unddraget offentlighedens kendskab. Oplysningernes karakter kan have betydning i forhold til behandlingsgrundlaget, og i forhold til de grundlæggende betingelser i forordningens artikel 5.

Det kan desuden oplyses, at private og offentlige behandling af oplysninger om strafbare forhold er reguleret af databeskyttelseslovens § 8.

Det står ikke Datatilsynet klart med hvilket grundlag i databeskyttelsesforordningen eller databeskyttelsesloven Finanstilsynet vil offentliggøre personoplysninger. Datatilsynet skal henstille til, at Finanstilsynet overvejer behandlingsgrundlaget.

9. Finanstilsynets tavshedspligt

Der foreslås indsat følgende bestemmelser om Finanstilsynets tavshedspligt:

20. Finanstilsynets ansatte er efter straffelovens §§ 152-152 e forpligtet til at hemmeligholde fortrolige oplysninger, som de får kendskab til gennem tilsynsvirksomheden. Det samme gælder personer, der udfører serviceopgaver som led i Finanstilsynets drift, og eksperter, der handler på tilsynets vegne. Dette gælder også efter ansættelses- eller kontraktforholdets ophør.

Stk. 2. Samtykke fra den, som tavshedspligten tilsigter at beskytte, berettiger ikke de personer, som er nævnt i stk. 1, til at videregive fortrolige oplysninger.

Stk. 3. Stk. 1 finder dog ikke anvendelse på oplysninger i sager om rettelig forretningskik og god praksis samt vurdering af kreditværdighed, jf. §§ 7 og 9.

Stk. 4. Bestemmelsen i stk. 1 er ikke til hinder for, at Finanstilsynet af egen drift videregiver fortrolige oplysninger i summarisk eller sammenfattende form, når hverken den enkelte virksomhed eller dens kunder kan identificeres.

Stk. 5. Fortrolige oplysninger kan videregives under en civil retssag, når en virksomhed omfattet af denne lov er erklæret konkurs eller trådt i likvidation, og hvis oplysningerne ikke vedrører kundeforhold eller tredjemand, der er eller har været involveret i forsøg på at redde virksomheden.

Stk. 6. Stk. 1 er ikke til hinder for, at fortrolige oplysninger videregives til:

- 1) Andre offentlige myndigheder, herunder anklagemyndigheden og politiet, i forbindelse med efterforskning og retsforfølgning af mulige strafbare forhold omfattet af straffeloven eller tilsynslovgivningen.
- 2) Vedkommende minister som led i dennes overordnede tilsyn, jf. dog stk. 9.
- 3) Administrative myndigheder og domstole, som behandler afgørelser, der er truffet af Finanstilsynet.
- 4) Folketingets Ombudsmand.
- 5) En parlamentarisk kommission nedsat af Folketinget, jf. dog 9.
- 6) Undersøgelseskommissioner nedsat ved lov eller i henhold til lov om undersøgelseskommissioner, jf. dog stk. 9.
- 7) Statsrevisorerne og Rigsrevisionen.
- 8) Skifteretten, andre myndigheder, der medvirker ved likvidation, konkursbehandling eller lignende procedurer for en virksomhed omfattet af denne lov, og kurator samt personer, der er ansvarlige for den lovpligtige revision af regnskaber for en virksomhed omfattet af denne lov, under forudsætning af at modtagerne af oplysningerne har behov herfor til varetagelsen af deres opgaver.
- 9) Erhvervsstyrelsen i sin egenskab af tilsynsmyndighed for efterlevelse af selskabslovgivningen, når videregivelse sker med henblik på at styrke det finansielle systems stabilitet og integritet, og Erhvervsstyrelsen og Revisornævnet i deres egenskab af tilsynsmyndighed for den

lovpligtige revision af regnskaber for virksomheder omfattet af denne lov. Videregivelse efter 1. pkt. kan kun ske, under forudsætning af at modtageren har behov herfor til varetagelsen af sine opgaver.

- 10) Sagkyndige, som bistår Finanstilsynet, Erhvervsstyrelsen, Revisornævnet og institutioner, der forvalter indskyder-, investor- eller forsikringsgarantiordninger, med udførelsen af deres tilsynsopgaver, under forudsætning af at modtageren har behov for oplysningerne til varetagelsen af sine opgaver, jf. dog stk.9.
- 11) Færøske tilsynsmyndigheder på det finansielle område, under forudsætning af at modtagerne er underlagt en lovbestemt tavshedspligt, der mindst svarer til tavshedspligten i medfør af stk. 1, og at modtagerne har behov for oplysningerne til varetagelsen af deres opgaver.
- 12) Told- og skatteforvaltningen i sager omfattet af skattekontrollovens § 6 D, stk. 2.

Stk. 7. Alle, der i henhold til stk. 6 modtager fortrolige oplysninger fra Finanstilsynet, er med hensyn til disse oplysninger undergivet den tavshedspligt, der er nævnt i stk. 1.

Stk. 8. Fortrolige oplysninger, som Finanstilsynet modtager, må kun anvendes i forbindelse med tilsynshvervet, til pålæggelse af sanktioner, eller hvis Finanstilsynets afgørelse påklages til højere administrativ myndighed eller indbringes for domstolene.

Stk. 9. Videregivelse af fortrolige oplysninger i medfør af stk. 6, nr. 2, 5, 6 og 10, kan alene ske, hvis de myndigheder eller organer, som har afgivet oplysningerne, har givet deres udtrykkelige tilladelse, og hvis oplysningerne er modtaget fra myndigheder, der har ansvaret for tilsynet med virksomheder omfattet af denne lov, myndigheder og organer, som er ansvarlige for at opretholde det finansielle systems stabilitet gennem anvendelse af makroprudentielle regler, myndigheder eller organer, som har til formål at sikre den finansielle stabilitet, organer, der medvirker ved likvidation eller konkursbehandling af virksomheder omfattet af denne lov eller lignende procedurer, og personer, der er ansvarlige for den lovpligtige revision af regnskaber for virksomheder omfattet af denne lov.

§ 21. Finanstilsynets ansatte må ikke videregive oplysninger om en person, når vedkommende har indberettet en virksomhed eller en person til Finanstilsynet for overtrædelse eller potentiel overtrædelse af den finansielle regulering, som Finanstilsynet fører tilsyn med, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Stk. 1 er ikke til hinder for, at personoplysninger videregives i medfør af § 20, stk. 6.

Stk. 3. Stk. 1 er endvidere ikke til hinder for, at personoplysninger, der vedrører en kunde, videregives til en forbrugslånsvirksomhed i forbindelse med sager omfattet af §§ 7 og 9, når kunden har givet samtykke til videregivelsen.

Stk. 4. Alle, der i henhold til stk. 3 modtager personoplysninger, er med hensyn til disse oplysninger undergivet den tavshedspligt, som er nævnt i stk. 1.

Finanstilsynet ses ikke i bemærkningerne til denne bestemmelse at have taget stilling til, hvorvidt en eventuel videregivelse af personoplysninger i medfør af disse bestemmelser vil kunne ske i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen eller databeskyttelsesloven, herunder om det samtykke der nævnes i § 21, stk. 3, er et databeskyttelsesretligt samtykke i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningens artikel 4, nr. 11, og 7 og dermed et behandlingsgrundlag.

Datatilsynet henstiller til, at Finanstilsynet nærmere overvejer, hvorvidt en videregivelse af personoplysninger efter bestemmelsen kan ske under iagttagelse af de databeskyttelsesretlige regler.

10. Offentliggørelse af tilsynsreaktioner

Det følger af den foreslåede § 22, at der skal ske offentliggørelse af Finanstilsynets reaktioner. Af de særlige bemærkninger til bestemmelsen fremgår:

Der kan alene ske offentliggørelse af navnet på en virksomhed, der er en juridisk person. Derimod kan der ikke offentliggøres reaktioner med navns nævnelser, som angår fysiske personer. For så vidt angår interessentskaber, hvor en eller flere interessenter er fysiske personer, er disse omfattet af begrebet personoplysninger i henhold til persondataloven.

Det står ikke Datatilsynet klart om der faktisk vil ske en offentliggørelse af personoplysninger, herunder oplysninger om enkeltmandsvirksomheder. Hvis dette er tilfældet skal det ske under iagttagelse af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.

11. Bemyndigelsesbestemmelser

I udkastet foreslås en bestemmelse i § 6 med følgende ordlyd:

§ 6. En forbrugslånsvirksomhed skal indberette oplysninger til Finanstilsynet om virksomhedens kreditaftaler.

Stk. 2. Finanstilsynet kan fastsætte nærmere regler om de i stk. 1 nævnte indberetninger, herunder om form og hyppighed.

Der foreslås desuden indsat en bestemmelse i § 24 med denne ordlyd:

§ 24. Finanstilsynet kan fastsætte regler for forbrugslånsvirksomheders pligt til at offentliggøre oplysninger om Finanstilsynets vurdering af virksomheden og om, at Finanstilsynet har mulighed for at offentliggøre oplysningerne før virksomheden.

Endelig foreslås følgende bestemmelse i udkastets § 29:

§ 29. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 2. Erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Finanstilsynet om forhold, som er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 3. Erhvervsministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur el.lign.

Datatilsynet skal henlede opmærksomheden på databeskyttelseslovens § 28, hvorefter der skal indhentes en udtalelse fra Datatilsynet ved udarbejdelse af lovforslag, bekendtgørelser, cirkulærer eller lignende generelle retsfor skrifter der har betydning for beskyttelsen af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger.

Med venlig hilsen

Camilla Andersen

Finanstilsynet
Sendt til: hoeringer@ftnet.dk
Kopi til: hbj@ftnet.dk; kan@ftnet.dk

Danish Commercial Industries Federation

Høring over forslag til lov om forbrugslånsvirksomheder

DI takker for modtagelsen af ovenstående høring. Lovforslaget har til formål at gennemføre den del af regeringens forbrugerpolitiske strategi, der lægger op til at placere tilsynet af udbydere af forbrugslån under Finanstilsynet.

DI anerkender udfordringen omkring overgældssætning blandt nogle forbrugere. DI har ved flere lejligheder påpeget behovet for at fokusere på lånevirksohedernes kreditværdighedsvurderinger som det mest effektive middel til at undgå overgældsætning. DI noterer sig, at utilstrækkelige kreditværdighedsvurderinger blandt visse aktører i branchen angives som en væsentlig del af baggrunden for lovforslaget og støtter regeringens fokus herpå.

I forhold til indholdet af lovforslaget finder DI det afgørende at bevare smidighed i relation til detailhandlens muligheder for at yde deres kunder kredit i forbindelse med køb af varer eller tjenesteydelser. Samtidig er det vigtigt, at der sikres lige konkurrencevilkår på udlånsmarkedet. DI vurderer, at den foreslåede, bagatelgrænse formuleret i de specielle bemærkninger til § 1, stk. 1, nr. 3, vægter disse to hensyn passende.

Mange erhvervsdrivende, blandt andet i byggevarerbranchen, yder deres kunder rente- og omkostningsfri kreditter, men opkræver naturligvis renter og gebyrer efter renteloven ved misligholdelse af aftalerne. DI lægger vægt på, at denne praksis kan opretholdes uden at blive omfattet af lovens krav. DI har ved telefonisk henvendelse til Finanstilsynet fået bekræftet, at rente- og omkostningsfri kreditaftaler, der ved misligholdelse tilskrives renter og gebyrer efter renteloven, ikke er omfattet af lovens anvendelsesområde. Dette bør præciseres i lovbemærkningerne til § 1, stk. 3, nr. 1.

De specielle bemærkninger til lovforslagets § 9 gengiver i vid udstrækning Forbrugerombudsmandens retningslinjer på området for kreditvurderinger. DI er bekendt med, at der i branchen er usikkerhed omkring, hvad der efter retningslinjerne skal til, for at en kreditvurdering anses for at være tilstrækkelig. Tiltag for at skabe klarhed herom bør iværksættes.

DI bemærker, at de specielle bemærkninger til lovforslagets § 15 med al tydelighed illustrerer, hvorfor der bør udvises varsomhed ved indførelse af danske særregler. Når reglerne ikke kan håndhæves over for udenlandske forbrugslånsvirksomheder, bør det animeres til to ting; 1) at arbejde for at få reglerne ændret på EU-niveau og 2) igennem ud-

dannelse af befolkningen at sikre at forbrugerne har de bedste forudsætninger for at gennemskue, hvad det koster at optage et givent lån.

Slutteligt vil DI opfordre regeringen og Folketinget til at lade dette instrument virke og se effekterne af heraf, inden der indføres yderligere nye tiltag.

Med venlig hilsen

Annette Falberg

Branchedirektør
DI Handel

Finanstilsynet
Århusgade 100
2100 København Ø
Sendt på email til:
hoeringer@ftnet.dk , hbj@ftnet.dk, kan@ftnet.dk

2. januar 2019

Høring - Udkast til lov om forbrugslåsvirksomheder

Dansk Erhverv har ved mail af 29. november 2018 modtaget ovenstående lovforslag i høring og vi skal hermed komme med vores kommentarer.

Generelle bemærkninger

Formålet med lovforslaget er at styrke forbrugerbeskyttelsen i forbindelse med forbrugslån gennem en skærpelse af tilsynet med virksomheder, der udbyder forbrugslån. Målet er at sikre, at færre danskere ender i en gældsfælde, som de ikke kan slippe ud af.

Dansk Erhverv anerkender, at der på markedet for forbrugslån findes produkter, der via deres opbygning og sammensætning kan være sværere for forbrugerne at gennemskue og hvor forbrugerne derfor får en betydelig risiko for at ende i en gældsspiral. Vi synes, at det er rigtigt, at der sættes ind overfor denne type af uigennemsigtige lån. Samtidig er det vigtigt at understrege, at der også er mange virksomheder, der udbyder finansieringsmuligheder, hvor vilkårene er fordelagtige og både klare og gennemskuelige for forbrugerne. Det gælder eksempelvis lån, hvor forbrugerne uden ekstra omkostninger kan betale større forbrugsgoder i for eksempel 10 lige store rater. Dansk Erhverv er derfor enig i, at lån, der ydes rentefrit og uden andre omkostninger bør undtages fra lovens anvendelsesområde.

Vi havde gerne set, at man fra myndighedernes side havde udnyttet de eksisterende sanktionsmuligheder i kreditaftaleloven inden man kom med nye regler. Kreditaftaleloven giver allerede i dag mulighed for at gribe inde overfor de virksomheder, der enten ikke foretager ordentlige kreditværdighedsvurderinger eller udbyder lån, hvor lånet enten via dets opbygning eller dets omkostningsniveau er i strid med kreditaftalelovens generalklausul.

Dansk Erhverv repræsenterer en lang række detailhandelsvirksomheder, der, som et af mange tilbud til deres kunder, også tilbyder finansiering af køb af større forbrugsgoder, der er kendetegnet ved at være klare og gennemskuelige og ofte være meget fordelagtige for forbrugerne. Vi noterer derfor med tilfredshed, at lovforslagets § 1 dels indeholder en bagatelgrænse for virksomheder, der kun i begrænset omfang tilbyder kreditter og en fritagelse for de kreditter, der ydes rente- og omkostningsfrit til forbrugerne. Såvel bagatelgrænsen, som den er formuleret i bemærkningerne

til § 1, stk. 1, nr. 3, og undtagelsen af rente- og omkostningsfri kreditter er udtryk for en fin balance mellem hensynet til beskyttelse af forbrugerne og muligheden for virksomhederne til at tilbyde deres kunder finansieringsmuligheder.

I forhold til reglerne om kreditværdighedsvurderinger ser Dansk Erhverv gerne, at der bliver skabt yderligere klarhed over præcis, hvad der skal til for at overholde reglerne i kreditaftalelovens § 7 c og lovforslagets § 9.

Selvom Dansk Erhverv støtter lovforslaget, så vil vi ikke undlade at bemærke, at det er ærgerligt, at der skabes særregler for danske virksomheder, når tilsynsmyndighederne ikke har mulighed for at gribe ind i forhold til udenlandske virksomheder, der udbyder kreditter til danske forbrugere uden, at virksomhederne er etableret i Danmark. Dette kan skabe en urimelig konkurrencefordel for de udenlandske virksomheder.

Endelig finder Dansk Erhverv det uhensigtsmæssigt, at Forbrugerombudsmanden med lovforslaget mister kompetencen til at gribe ind overfor markedsføringsretlige overtrædelser i det omfang, at overtrædelserne vil være omfattet af de god skik regler, der forventes indført med hjemmel i lovens § 7, stk. 2. Forbrugerombudsmanden har i dag rollen som den myndighed, der har det overordnede ansvar for at fortolke og håndhæve overtrædelser omfattet af retningslinjerne om god skik, der er udarbejdet med hjemmel i markedsføringslovens § 7 stk. 2. Det mener vi stadig hun skal have, også for at undgå at forskellige myndigheder anlægger forskellig praksis. Vi opfordrer derfor til, at denne svækkelse af Forbrugerombudsmandens rolle udgår af det endelige lovforslag.

Specifikke bemærkninger

§ 1, stk. 1, nr. 3

Af bemærkningerne til denne bestemmelse fremgår det, at loven som udgangspunkt ikke finder anvendelse på kredittøb, hvor forbrugeren efter aftale med sælgere får henstand med hele eller dele af betalingen, da sælger vil være identisk med den virksomhed, der yder kreditten. Undtagelsen gælder dog kun i de tilfælde, hvor kreditydelsen ikke har et omfang, der kan siges at udgøre et selvstændigt forretningsområde.

Med forslaget lægges der op til, at ydelsen af kredit anses for at udgøre et selvstændigt forretningsområde, hvis mindst 10 procent af de omsatte varer eller tjenesteydelser målt på omsætning og enheder finansieres via en kredit.

Dansk Erhverv er enige i, at der bør være mulighed for at detailhandelsbutikker som et led i at udøve kundeservice får mulighed for i begrænset omfang at tilbyde deres kunder kredit i forhold til hele eller dele af købesummen. Med en bagatelgrænse på 10 procent målt på såvel omsætning som enheder mener vi, at der er fundet en fin grænse, der på den ene side tillader en smidighed hos butikkerne og samtidig opretholder et forsvarligt forbrugerbeskyttelsesniveau.

§ 1, stk. 3 nr. 1

Dansk Erhverv er enig i, at man bør undtage lån, der ydes rentefrit og uden andre omkostninger. En række danske butikker tilbyder kunderne, at de kan dele betalingen op i for eksempel 10 lige store betalinger, hvilket især kan være attraktivt i forbindelse med erhvervelsen af større forbrugsgoder. Vi forudsætter, at afdragsordninger i forbindelse med for eksempel køb af mobiltelefoner vil være omfattet af undtagelsen, også selvom der stilles krav om oprettelse af et abonnement i forbindelse med købet af telefonen.

Af bemærkningerne til bestemmelsen fremgår det, at i de tilfælde, hvor en rente- og omkostningsfri kredit omdannes til en kredit, hvor der skal betales løbende rente og eventuelt oprettelsesgebyr, så finder undtagelsen ikke anvendelse. Vi går ud fra, at det ikke gælder i de tilfælde, hvor forbrugeren misligholder aftalen og der derfor opkræves morarente i forbindelse med den manglende betaling. Dette bør dog fremgå af bemærkningerne til bestemmelsen.

§ 9

Som redegjort for under de generelle bemærkninger havde Dansk Erhverv gerne set, at myndighederne i stedet for at indføre nye regler for hele branchen i stedet havde ført sager mod de virksomheder, der overtræder de gældende regler herunder især kravet i kreditaftalelovens § 7 c om gennemførelse af en kreditværdighedsvurdering.

Med henblik på at gøre det så let som muligt for virksomhederne at efterleve reglerne, bør der skabes yderligere klarhed over, hvad der i konkrete tilfælde skal til for, at reglerne om gennemførelse af en kreditværdighedsvurdering er opfyldt.

§ 15

Af bemærkningerne til denne bestemmelse fremgår det, at Finanstilsynet reelt ikke har nogen sanktionsmulighed overfor virksomheder, der er etableret i andre lande end Danmark, men udbyder kreditter til danske forbrugere.

Det er uheldigt, at der skabes særregler gældende for virksomheder etableret i Danmark, da det kan skabe en urimelig konkurrencefordel for virksomheder, der er etableret i udlandet.

§ 16

Som en konsekvens af lovforslaget flyttes tilsynet med forbrugslånsvirksomhederne fra Forbrugerombudsmanden til Finanstilsynet. Dansk Erhverv ser ikke noget problem i, at tilsynet som udgangspunkt flyttes til Finanstilsynet, der dermed får ansvaret for at udstede og eventuelt tilbagetrække tilladelser. Men som vi læser forslaget mister Forbrugerombudsmanden med forslaget kompetencen til at gribe ind overfor overtrædelser i det omfang, at overtrædelserne er omfattet af de retningslinjer om god skik, der skal udarbejdet med hjemmel i § 7 stk. 2.

Forbrugerombudsmanden har stor indsigt i og lang erfaring med forbrugerbeskyttelsessager og Dansk Erhverv finder det ikke hensigtsmæssigt, at Forbrugerombudsmanden med lovforslaget mister kompetence til at gribe ind overfor sager, der hidtil har været omfattet af markedsføringsloven. Vi ønsker derimod, at Forbrugerombudsmanden også med det nye lovforslag kan gribe ind over de virksomheder, der overtræder reglerne i markedsføringsloven, da en effektiv håndhævelse af reglerne også er med til at sikre en fair og lige konkurrence mellem virksomhederne.

Med venlig hilsen

Bo Dalsgaard
Chefkonsulent

Finanstilsynet
Att.: Vicekontorchef Henrik Bruun Johannesen
Århusgade 110
2100 København Ø
Sendt pr. e-mail til: hoeringer@ftnet.dk

Den 27. december 2018

Hørings svar vedrørende udkast til forslag til lov om forbrugslåns virksomheder

Udkastet til lovforslaget har givet anledning til følgende bemærkninger fra Danmarks Lærerforening (herefter "DLF").

Som faglig organisation yder DLF to typer af lån til vores medlemmer: Konfliktlån samt løbende almindelige medlemslån.

Konfliktlån ydes alene i det tilfælde, at der i forbindelse med en overenskomstforhandling er strejke og/eller lockout. Konfliktlånene optages af medlemmerne for at kunne dække de daglige fornødenheder og faste omkostninger, mens de ikke får udbetalt løn.

Det er en af DLFs kerneopgaver at hjælpe vores medlemmer under en konflikt. Der er dermed ikke et forretningsmæssigt sigte bag ydelsen af konfliktlånene, og lånene er ikke et forretningsområde for foreningen. Konfliktlånene ydes af DLF uden andre omkostninger end renter.

Konfliktlån udbydes kun med sjældne mellemrum og her i en meget kort periode. Løbetiden på konfliktlånene er normalt 4 år. Konfliktlånene er dermed ikke kortfristede.

Første og seneste gang, hvor behovet for at yde konfliktlån opstod for DLF, var i forbindelse med overenskomstforhandlingerne, som udmøntede sig i en lockout for lærerne tilbage i 2013.

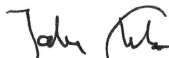
Når man ser på beskyttelseshensynet bag loven, mener DLF, at lån af den meget særlige type som konfliktlån, alene ydet af faglige organisationer i forbindelse med en konflikt (som beskrevet ovenfor), hvor medlemmerne ikke har nogen lønindtægt, bør undtages fra lovens anvendelsesområde.

Foreningens medlemslån tilbydes løbende til vores medlemmer. De administreres af et godkendt pengeinstitut, der håndterer ansøgningsproces, kreditværdighedsvurdering og hvidvasktjek. Henset til at pengeinstitutter undtages fra udkastet til lovforslaget, mener vi, at også långivere, hvor ansøgningsproces, kreditværdighedstjek m.v. håndteres af en finansiel virksomhed, bør undtages fra lovens anvendelsesområde. Beskyttelseshensynene i en sådan konstellation må anses for at være opnået i helt samme grad som ved lån, ydet af pengeinstituttet.

Når man også ser på formålet bag udkastet til lovforslaget, der i høringsbrevet angives bl.a. at være en gennemførelse af regeringens initiativ "Øget tilsyn med kviklån", er det samlet set DLF's holdning, at de meget smalle undtagelsesbestemmelser i udkastets § 1, stk. 2, og § 1, stk. 3 bør udvides til at omfatte foreninger, der yder ovenstående typer lån til medlemmer. Ligeledes bør de udvides til at omfatte kreditaftaler, som vedrører konfliktlån, således, at de undtages fra lovens anvendelsesområde.

DLF står naturligvis til rådighed, hvis Finanstilsynet har spørgsmål til dette høringsvar.

Med venlig hilsen

John Christensen
Danmarks Lærerforening
Vandkunsten 12
1467 København K

2. jan. 2019

Til

Vicekontorchef Henrik Bruun Johannesen, Finanstilsynet

Høring over forslag til lov om tilsyn med forbrugslåneselskaber

Finanstilsynet har sendt udkast til ovennævnte lovforslag med anmodning om Finans og Leasings bemærkninger.

Det bemærkes indledningsvis, at Finans og Leasing er brancheforening for blandt andet en række bilfinansieringsselskaber (ejet af danske eller udenlandske banker eller producenter af biler), hvoraf de fleste har status som finansieringsselskab. Endvidere repræsenterer vi nogle få finansieringsselskaber, der er specialiserede i forbrugslån, idet de fleste af vores medlemmer indenfor dette segment har bankstatus og således ikke berøres af lovudkastet.

Vi repræsenterer ikke kviklåneselskaber, som lovforslaget tager afsæt i jf. bemærkningerne på side 15, idet vi herved forstår selskaber, der udbyder forholdsvis små lån med kort løbetid og som et særligt karakteristisk kendetegn med en meget høj rentesats/ÅOP, der adskiller sig væsentligt fra vores medlemmers prissætning.

Generelle bemærkninger

Vi støtter generelt set lovforslaget ud fra intentionen om at underlægge kviklåneselskaberne større kontrolmuligheder og krav til produktgodkendelse.

Vi bemærker dog samtidig, at lovforslaget set fra de af vores medlemmers synspunkt, som også bliver omfattet qua deres status af finansieringsselskab, ses som øgede administrative byrder.

Vi anerkender i et vist omfang lovudkastets betragtning om, at det meget brede anvendelsesområde som også medinddrager genstandsbestemte lån sker for at sikre imod enhver form for omgåelsesmuligheder fra kviklåneselskabernes side jf. bemærkningerne på side 18, 3. sidste afsnit.

Vi har imidlertid meget svært ved at se, at dette skulle kunne gøre sig gældende for så vidt angår bilfinansiering af såvel brugte som nye biler, som mange af foreningens medlemmer beskæftiger sig med, eller ved finansiering af andre varige forbrugsgoder så som elektronik, cykel, briller, hårde hvidevarer m.v. Hvorledes forestiller man sig konkret, at et kviklån vil kunne udbyde sit produkt koblet til fx et billån? Det bør der nærmere redegøres for i lovforslaget, således at det kan vurderes, om det er en reel risiko, eller om man i realiteten ”skyder gråspurve med kanoner”.

Finans og Leasing

Interesseorganisation for danske finansieringsselskaber

Det er vores opfattelse, at de meget korte betragtninger i lovudkastet er et yderst spinkelt grundlag for at underlægge samtlige finansieringsselskaber tilsynskrav og de øgede administrative byrder, det utvivlsomt vil medføre.

Man kunne i stedet overveje en løsning, hvor der indtræder tilladelseskrav, såfremt denne sammenblanding måtte opstå fx ved samarbejde mellem et kviklåneselskab og et andet finansieringsselskab, eller såfremt man kan godtgøre, at et kviklåneselskab på skrømt har sammenblandet kontantlån med et genstandsbestemt element for at omgå loven. Hvis dette så hen ad vejen måtte vise sig ikke at virke kunne man evt. tage det fulde skridt ved en senere evaluering af loven.

Specifikke bemærkninger

§ 1 – anvendelsesområdet

- *§ 1, stk. 1, nr. 2 – definition af ”kviklån”*

I bemærkningerne til § 1, stk. 1, nr. 2 på side 39, 4. afsnit fremgår en beskrivelse af ”kviklån” ud fra to kriterier; ”kortfristede” og ”mindre beløb”.

Vi mener, at der dette sted i bemærkninger bør tilføjes et tredje kriterie i form af en meget høj prissætning, som adskiller sig væsentligt fra prisen for andre, ”normale”, sammenlignende forbrugslån, hvad angår størrelsen på hovedstol og løbetid. Ellers bliver definitionen for bred og dækkende også for visse af de forbrugslån, der udbydes af de banker og finansieringsselskaber, som Finans og Leasing repræsenterer, der er specialiserede i forbrugslån. Der kan herom også henvises til s. 61, 4. afsnit, hvor der netop omtales produkter med ”meget høj ÅOP”.

Hvad angår kriteriet ”kortfristede” kunne det præciseres, at der hermed menes lån med løbetid på maksimalt 3 mdr.

- *§ 1, stk. 1, nr. 3 – afgrænsningen af detailhandlers ”egne” kreditaftaler*

§ 1, stk. 1, nr. 3 omtaler ”udbud af kreditaftaler udgør et selvstændigt forretningsområde”. Det fremgår af bemærkningerne hertil på side 39, 3. sidste afsnit, at det beror på en konkret vurdering, om dette krav er opfyldt.

Finans og Leasing er enig i, at en detailhandler ikke skal have tilladelse, blot fordi vedkommende lejlighedsvis yder henstand (gratis henstand falder i øvrigt uden for såvel kreditaftalelovens som lovforslagets anvendelsesområde hvorfor der vil være frit slag på dette område) eller indgår enkelte kreditaftaler mod betaling, og derfor er omfattet af kreditaftalelovens anvendelsesområde.

Finans og Leasing

Interesseorganisation for danske finansieringsselskaber

Omvendt er vi også optaget af hensynet til låntager og lige konkurrencevilkår på markedet herunder i forhold til de nye forretningsmodeller fremtiden vil bringe, hvor vi formentlig vil se at produkt og finansieringsløsning smelter endnu mere sammen.

Det er vigtigt, at være opmærksom på, at uanset om en detailhandler kun indgår meget få kreditaftaler, så skal kreditaftaleloven iagttages. Det gælder i øvrigt også for andre forbrugerbeskyttende regler i markedsføringsloven, forbrugeraftaleloven og ikke mindst hvad angår hvidvaskloven.

Det har derfor efter vores opfattelse formodningen imod sig, at en detailhandler indgår kreditaftaler (med sig selv som endelig kreditgiver jf. nedenfor om oprindelige trepartsforhold), idet dette kræver et større set up herunder ikke mindst udformning af kreditaftaler med den korrekte prækontraktuelle information, overholdelse af hvidvasklovens krav om KYC og risikovurdering af forretningen op imod risikoen for at blive misbrugt til hvidvask eller finansiering af terrorvirksomhed samt systemer til at foretage en ordentligt, individuel kreditværdighedsvurdering.

Der fremgår af næstsidste afsnit på s. 39 en art formodningsregel gående på, at såfremt en detailhandlers indgåelse af kreditaftaler holder sig på under 10 pct. af omsætningen, så er det ikke at anse som et selvstændigt forretningsområde, hvorfor det ikke kræver tilladelse.

Denne formodningsregel er Finans og Leasing absolut ikke enig i.

Det vil bl.a. betyde, at detailhandlere med en meget stor omsætning kan have en relativt stor finansieringsaktivitet, uden at det kræver tilladelse, set i forhold til mindre forbrugslåneselskaber, som altid kræver tilladelse. Det vil bestemt ikke være udtryk for lige konkurrencevilkår. Og hele hensynet bag tilladelseskravet og tilsyn via Finanstilsynet vil forspildes til skade for forbrugerbeskyttelsen.

I sidste afsnit fremgår det, at der vil blive lagt vægt på, om kreditgivningen har et sådant omfang, at *”den vil kunne udskilles i en selvstændig juridisk enhed og kunne drives som en selvstændig virksomhed”*. Det fremgår dernæst, at dette kriterie betyder, at virksomheder med få ansatte som udgangspunkt ikke vil være omfattet af stk. 1, nr. 3.

Henset til, at der findes finansieringsselskaber med meget få ansatte også blandt Finans og Leasings medlemskreds fx inden for billån, findes det ikke rimeligt, at en detailhandler kan undgå tilsynskravet, blot med henvisning til, at der er få ansatte. Det lige må behandles lige.

De ovennævnte reale betragtninger om, at alle der beskæftiger sig med kreditgivning, uanset om de har baggrund som detailhandler eller finansieringsselskab, i forvejen skal efterleve en mængde forbrugerbeskyttende regler må også give sig udslag i, at man uanset status som udgangspunkt skal have tilladelse efter loven. Ellers er det udtryk for uens konkurrencevilkår og ikke mindst vil loven sende et mærkeligt indirekte signal om, at det ikke er lige så vigtigt for en detailhandler at leve op til disse forbrugerbeskyttende regler, hvilket er fuldstændigt i modstrid med lovens intention. Her til kommer at der gælder en ret lav grænse for, hvornår en

Finans og Leasing

Interesseorganisation for danske finansieringsselskaber

detailhandler skal svare lønsumsafgift af omsætningen med kreditaftaler, som er momsfri, hvilket også taler i retning af at sætte baren for, hvornår der kræves tilladelse efter loven, langt lavere.

Finans og Leasing henstiller på denne baggrund til, at spørgsmålet overvejes på ny ud fra de ovennævnte betragtninger.

Spørgsmålet er, om lovteksten kunne udtrykke den relevante/rimelige undtagelse bedre ved i stedet for ”selvstændigt forretningsområde” at bruge vendingen ”*kun rent lejlighedsvist*” eller lignende.

Øverst på side 40 omtales det som et kriterie der peger mod tilladelseskrav, om man ”*har sat udbud af kreditaftaler i system*”. Dette er vi for så vidt enige i jf. det foregående argument om, at man simpelthen bliver nødt til at sætte kreditgivning i system, fordi det ellers vil være helt illusorisk at kunne leve op til alle de regler, der gælder derom. Dette kriterie kunne muligvis også indgå i en bedre definition i § 1, stk. 1 nr. 3.

Det er dog samtidig vigtigt at være opmærksom på, at sætningen øverst side 40 minder meget om situationen i dag, hvor bilforhandlere indgår i samarbejde med bilfinansieringsselskaber om køb med ejendomsforbehold i såkaldt oprindelige trepartsforhold. I de tilfælde er finansieringsselskabet allerede på banen på selve købstidspunktet, hvorfor det virker overflødigt at underlægge bilforhandlerne tilladelseskrav m.v. efter lovforslaget, som bemærkningerne synes at lægge op til. Det bør beskrives klarere i forarbejderne evt. kombineret med en klarere lovtekst, at bilforhandlere, der indgår i oprindelige trepartsforhold ikke skal have tilladelse efter lovforslaget, uanset at de formelt set ifølge kreditaftaleloven er (oprindelig) kreditgiver, idet låneaftalen i sådanne oprindelige trepartsforhold samtidig med indgåelsen overdrages til finansieringsselskabet, som er den egentlige finansieringskilde.

- § 1, stk. 2, nr. 1 – *herværende filialer af udenlandske (EU) banker*

Ved læsningen af I § 1, stk. 2, nr. 1 er det vigtigt, at der er sikkerhed for, at herværende filialer af udenlandske banker hjemmehørende i EU ikke omfattes af loven. Det bør for god ordens skyld præciseres i bemærkningerne gerne ved brug af et eksempel.

Hvordan tænkes loven håndhævet i tilfælde af grænseoverskridende aktivitet, fx i forhold til et tysk finansieringsselskab, som markedsfører sig via nettet målrettet danske forbrugere? Det synes at være et ret vigtigt spørgsmål henset til, at kviklåneselskaberne, som man vil ramme med lovforslaget, vel ret let kunne udøve deres aktivitet direkte via nettet via et andet (EU)-land.

Hvordan vil man forholde sig til et udenlandsk finansieringsselskab, som i forvejen har en lignende tilladelse i sit hjemland til at drive forbrugslånevirkksomhed? Skal der indhentes ”dobbelt” tilladelse, og hvordan skal tilsynet fordeles mellem de pågældende tilsyn?

Finans og Leasing

Interesseorganisation for danske finansieringsselskaber

I den forbindelse må det også overvejes, om udenlandske finansieringsselskaber kan påberåbe sig e-handelsdirektivet med den virkning, at disse rent danske offentligtligte krav ikke kan pålægges det pågældende udenlandske selskab.

- § 1, stk. 3, nr. 1 – undtagelse for lån med ubetydelige omkostninger

Side 16, 4. afsnit fremgår det, at kreditaftalelovens undtagelse for kortfristede lån ikke finder anvendelse.

Spørgsmålet er, hvor stor betydning det vil få, da denne undtagelse knytter sig til kortfristede lån (op til 3 mdr.'s løbetid) kun forbundet med ubetydelige omkostninger, hvorfor det vel ikke er en mulighed for kviklåneselskaberne at gøre brug af.

Man bør være opmærksom på, at virksomheder i nogle tilfælde benytter denne mulighed for at yde lån til deres ansatte (virksomhedslån) enten som hjælp og/eller for at få en bedre forrentning af virksomhedens likviditet end i banken. Det synes uhensigtsmæssigt, hvis dette fører til, at sådanne virksomheder skal have tilladelse.

Det bemærkes, at lovforslaget ved at ændre på kreditaftalelovens anvendelsesområde, bevirker at der således ikke længere vil være samme spilleregler for banker og forbrugslånevirksomheder hvad angår kreditaftaleloven, idet den omtalte undtagelse fortsat vil gælde for bankers efterlevelse af kreditaftaleloven. Som forening for både banker og finansieringsselskaber er vi principielt modstandere af en sådan forskelsbehandling uden nogen saglig grund.

I lyset af, at det er vores vurdering, at undtagelsen ikke har den store praktiske betydning, har vi dog ikke (store) indvendinger imod forslaget.

§ 2 – ”Platformslån”

I den seneste tid har der været megen debat om, hvorvidt lån der er indgået via grupper på Facebook eller andre lignende digitale løsninger - i det følgende kald ”platformslån” - er omfattet af kreditaftaleloven. Debatten har særligt drejet sig om, hvorvidt de personer der yder lån, er at anse som erhvervsdrivende med den følge, at lånene er omfattet af kreditaftaleloven.

Finans og Leasing mener, at det i forbindelse med nærværende lovudkast og henset til at der indføres en ny definition på begrebet ”forbrugslånsvirksomhed” er værd at overveje, om ikke en virksomhed, der består i at stille en digital platform eller lignende til rådighed for på systematiseret vis at forbinde låntagere med långivere (platformslån), uanset om långiver handler som forbruger eller erhvervsdrivende, skal underlægges lov om forbrugslånevirksomheder og kreditaftaleloven.

Et helt afgørende argument der taler herfor, er efter vores opfattelse, at låntageren ved disse platformslån, hvor der jo netop ikke er tale om, at man låner af ”familie og venner” på

Finans og Leasing

Interesseorganisation for danske finansieringsselskaber

traditionel vis, har præcis det samme behov for den beskyttelse efter kreditaftaleloven, som låntager har ved optagelse af lånet hos et finansieringsselskab eller en bank. Her tænkes fx på krav om oplysning af pris, lånebeløb, fortrydelsesret, mulighed for førtidsindfrielse og krav til forudgående kreditværdighedsvurdering.

Det taler endvidere her for, at den der udvikler/står bag/nyder gavn af platformen formentlig handler erhvervsmæssigt og dermed i forvejen er underlagt andre tilgrænsende forbrugerbeskyttende regler i markedsføringsloven, lov om forbrugeraftaler m.v.

Forholdet ses ikke reguleret i forbrugerkreditdirektivet fra 2008, som har rod fra politiske diskussioner tilbage fra starten af 2000-tallet, hvor man af indlysende grunde ikke kunne forestille sig de digitale løsninger, vi nu ser. Direktivet er opbygget ud fra det grundlæggende rationale, at kreditgiveren er den centrale/dominerende faktor, mens kreditformidleren alene har en mere perifer rolle. Fx er kravet til kreditværdighedsvurderingen alene rettet mod kreditgiveren og ikke kreditformidleren. Det vil således ikke være tilstrækkeligt for at omfatte disse platformslån af kreditaftaleloven, at man anser platformen som kreditformidler (hvilket formentlig er tilfældet, forudsat at platformsejeren tjener penge på formidlingen af indgåelse af lån via platformen jf. definitionen i kreditaftalelovens § 4, stk. 1, nr. 6 eller har andre kommercielle interesser forbundet hermed fx indtægter ved reklamer eller lignende) og lader kreditformidlere bliver omfattet af lovforslagets krav om tilladelse m.v. Men det kunne muligvis også være en vej at gå, hvis man så fastlægger at platformen på lignende vis som en kreditgiver er ansvarlig for opfyldelse af hele kreditaftaleloven. Det sidste vil kræve en ændring af kreditaftaleloven.

Når forholdet ikke er omfattet af direktivet, står Danmark frit for at regulere området (det er ikke omfattet af totalharmonisering). Det vil formentlig være en meget lang proces at få gennemført ændringer på området i EU, hvilket taler for en forudgående dansk løsning, som så også kan tjene til inspiration for diskussionen på EU-plan.

Selv om man konkret måtte nå til det resultat, at långivernes udlån har et sådant omfang, at der er tale om erhvervsmæssig aktivitet, hvorfor kreditaftaleloven er gældende, er det en illusion at forestille sig, at de enkeltstående långivere vil kunne leve om til kreditaftalelovens krav.

I øvrigt rejser det så også det spørgsmål, om ikke de enkeltpersoner, der yder lån via disse digitale platforme i sig selv skulle være omfattet af lovforslagets anvendelsesområde, såfremt deres aktivitet er så stor at den anse for erhvervsmæssig virksomhed. Men det ville så føre til en ret uoverskuelig situation, hvor det synes mere praktisk, at det er selve platformen, der kommer under tilsyn.

Spørgsmålet er, om en platform der drives i virksomhedsform allerede vil være omfattet af ordlyden i § 2, nr. 1 ”Virksomheder, der udbyder kreditaftaler til forbrugere”?

Endvidere taler lige konkurrencevilkår mellem forskellige typer kreditgivere og forretningsmodeller efter vores opfattelse for synspunktet om at underlægge sådanne platformslån lovudkastets anvendelsesområde.

Finans og Leasing

Interesseorganisation for danske finansieringsselskaber

Uanset hvad bør det efter vores opfattelse overvejes om ikke ”platformslån” bør være omfattet af definitionen af begrebet forbrugslånsvirksomhed og dermed tilladelseskrav m.v. efter lovudkastet. Ikke mindst for at undgå eventuelle omgåelsesmuligheder for kviklåneselskaberne.

§ 7 – god skik/rådgivning

Det fremgår af bemærkningerne på side 54, sidste afsnit, at der i kommende god skik-regler vil blive fastsat krav til rådgivning svarende til gældende god skik-bekendtgørelsen for finansielle virksomheder (traditionelle ”full-service” banker).

Det er i den forbindelse vigtigt at gøre opmærksom på, dels at kreditaftaleloven ikke indeholder en rådgivningsforpligtelse, dels at forbrugslåneselskabernes forretningskoncept typisk ikke svarer til en full-service bankvirksomhed, hvor bankrådgiveren er et væsentligt omdrejningspunkt i forhold til kunderelationen, og hvor der ved siden af forbrugslån udbydes mange andre langt mere indviklede produkter så som realkreditlån, værdipapirhandel, pensionsprodukter m.v., som typisk er rådgivningskrævende.

I modsætning her til har forbrugslåneselskaber typisk ikke et fysisk filialnet med rådgivere og tilbyder derfor ikke rådgivning. Hertil kommer at forbrugslån typisk er meget simple og standardiserede produkter, som i dag kan udbydes uden tilknyttet rådgivning ud fra undtagelsesbestemmelsen i god skik-reglernes § 7, stk. 4.

Det er helt afgørende for denne forretningsmodel og dermed for at opretholde den nuværende konkurrencesituation i markedet, som forbrugslåneselskaberne bidrager med, at der ikke indføres et rådgivningskrav. Det bør for god ordens skyld afspejles i bemærkningerne til lovforslaget, så disse grundlæggende forudsætninger er klare for alle.

I lyset af, at den altovervejende hovedregel på området for forbrugslån er, at der ikke ydes rådgivning, foreslår vi, at dette afspejles i den kommende bekendtgørelse om god skik for forbrugslåneselskaber, og at de nævnte eksisterende god skik-regler derfor ikke blot kopieres, da det alt andet lige vil give et unaturligt billede af situationen.

Det vil fx være unaturligt, at forbrugslåneselskabet skal gøre opmærksom på, at der ikke udbydes rådgivning. Endvidere bør § 7, stk. 2 ”*En finansiell virksomhed skal yde rådgivning, hvis kunden anmoder herom, jf. dog §§ 2 og 14. Endvidere skal virksomheden af egen drift yde rådgivning, jf. dog stk. 4, hvor omstændighederne tilsiger, at der er behov herfor.*” ej heller gælde for forbrugslåneselskaber, da dette ikke er nødvendigt grundet de få, simple produkter og heller ikke er praktisk muligt qua forretningsmodellen.

§ 9 – Kreditværdighedsvurdering

Det fremgår af bemærkningerne til § 7 på side 56, 4. afsnit, at Forbrugerombudsmandens nuværende retningslinjer for kviklån bortfalder som følge af dette lovudkast. Det fremgår som

Finans og Leasing

Interesseorganisation for danske finansieringsselskaber

logisk konsekvens heraf på side 55, 5. afsnit, at Finanstilsynet vil ”kunne udarbejde forhandlede retningslinjer for vurdering af kreditværdighed jf. § 9”.

På side 58, 3. afsnit og frem citeres Forbrugerombudsmandens nuværende retningslinjer for kviklån, uden at det fremgår tydeligt, at det er tilfældet. Det kommer på denne måde til at fremstå, som om at det citerede er fra de oprindelige bemærkninger til implementeringen af forbrugerkreditdirektivet tilbage i 2009, som der i lovudkastet er henvist til andre steder, hvor kreditaftalelovens bestemmelser er brugt. Det mener vi ikke er en korrekt fremgangsmåde. Vi opfordrer derfor til, at de citerede afsnit udgår.

Vi mener i øvrigt, at der er god ræson i, at dette lovforslag følges op af en ny vejledning om krav til kreditværdighedsvurderingen, som kan danne basis for Finanstilsynet fremadrettede tilsyn på området. Dette tilsyn omfatter et langt større område end Forbrugerombudsmandens kviklånevejledning, der var begrænset til kontantlån med forholdsvis lille hovedstol og maksimal løbetid på 3 mdr. I forhold hertil vil Finanstilsynet også skulle forhold sig til meget store lån, lån med sikkerhed/garanti/kaution, lån indgået i trepartsforhold/køb med ejendomsforbehold omfattet af kreditaftalelovens kapitel 10 m.v.

Vi står gerne til rådighed for drøftelser af indholdet af en vejledning om kreditværdighedsvurdering. Det er vigtigt i den forbindelse at inddrage erfaringer og domme fra andre lande, da der er meget sparsom retspraksis på området i Danmark.

(Side 60, 2. afsnit skal henvisningen til § 8 vel rettelig være til § 9).

- *Nødvendige instrumenter til at opnå et bedre grundlag for kreditværdighedsvurderingen*

Hele tankegangen bag § 9 (§ 7c i kreditaftaleloven) er, at kreditgiver i meget vidt omfang skal varetage låntagers interesse i at undgå at blive overgældssat. Det går i de allerfleste tilfælde hånd i hånd med kreditgivers egen interesse i at minimere sin risiko og undgå tab.

Når man har pålagt kreditgiver dette ansvar, og den vanskelige arbejdsopgave der er forbundet med denne individuelle kreditværdighedsvurdering, finder vi det både rimeligt og helt nødvendigt, at forbrugslåneselskaberne så også får adgang til de rette værktøjer for at kunne løfte opgaven.

Vi ønsker i den forbindelse at pege på to forhold, hvor vi beder om erhvervsministeriets hjælp:

- *Erhvervsministeren bør henstille til at alle kviklåneselskaber anvender KreditStatus*

Vi oprettede sammen med Experian ”Kreditstatus” tilbage i 2011. Det er Danmark første og hidtil eneste positive kreditoplysningssystem, hvor man med kundens udtrykkelige samtykke til brug for kreditværdighedsvurderingen kan få adgang til oplysninger om kundens eventuelle allerede eksisterende lån og kreditfaciliteter. Systemet er dagligt opdateret, hvorfor det indeholder langt bedre information end årsopgørelsen via Skat, som er et øjebliksbillede pr. ultimo året.

Finans og Leasing

Interesseorganisation for danske finansieringsselskaber

KreditStatus er et frivilligt system, som kun indeholder oplysninger i det omfang de forskellige banker og finansieringsselskaber har tilsluttet sig systemet.

For låntager er KreditStatus også et unikt værktøj på linje med ”Pensionsinfo” til at skaffe sig et overblik over aktuel gæld, idet der er udformet en hjemmeside, hvor låntager kan logge på med NemID og tjekke sine egne oplysninger på tværs af de af vedkommendes långivere, som er tilmeldt systemet. Se mere på www.kreditstatus.dk.

Anvendelse af systemet sikre populært sagt imod, at kunderne ryger i ”luksusfælden” med stor gæld som følge af optagelse af mange hver især mindre gældsposter hos flere forskellige udbydere inden for kort tid.

I relation til nærværende lovudkast, som særligt tager afsæt i kviklåneselskaberne, er det yderst relevant at bemærke, at nogle af disse kvikskaber allerede har tilsluttet sig KreditStatus, mens andre holder sig ude af systemet.

De kviklåneselskaber, der ikke er tilsluttet KreditStatus, kan til brug for deres kreditværdighedsvurdering ikke få indsigt i, om lånsøger i forvejen har stor gæld til andre kviklåneselskaber og andre tilsluttede banker og finansieringsselskaber. Og ydermere kan andre kreditgivere, der er tilsluttet KreditStatus så heller ikke se, hvilke lån de ikke-tilsluttede kviklåneselskaber har ydet.

Vi anmoder derfor venligst om, at KreditStatus omtales i lovforslagets bemærkninger som en relevant kilde på linje med RKI-opslag (negativ kreditoplysning), og at Erhvervsministeren i forbindelse med lovforslaget kommer med en tilkendegivelse om, at alle kviklåneselskaber bør tilslutte sig systemet.

- Der bør sikres adgang til insolvenserklæringer afgivet ved fogedretten

Vi ønsker også Erhvervsministerens hjælp til at presse på over for Domstolsstyrelsen for at give adgang til de insolvenserklæringer, forbrugere har afgivet i fogedretten.

I dag er der et stort ”mørketal” af forgældede danskere, som ikke kan findes ved søgning i RKI, Debitorregistret eller lignende, men som har så store gældsproblemer, at de har afgivet insolvenserklæring ved fremmøde i fogedretten.

Vi ønsker kort sagt, at der med lånsøgers udtrykkelige samtykke kan gives adgang til, at kreditgiver i forbindelse med en kreditværdighedsvurdering kan tjekke, om lånsøger er underlagt en aktuel insolvenserklæring (gælder 6 mdr.), idet det vil være et kraftigt advarselssignal om ikke at yde yderligere lån. Se herom vores tidligere henvendelse til Domstolsstyrelsen om problematikken **vedhæftet**.

- Penge- og Pensionspanelet

Finans og Leasing

Interesseorganisation for danske finansieringsselskaber

Som kreditgivere har vi, siden vi blev pålagt kreditværdighedsvurderingskravet i kreditaftalelovens § 7 c, som det er nævnt ovenfor, gentagne gange peget på forskellige forslag til systemadgang, løsninger m.v., som kan forbedre grundlaget for at løse denne pligt bedst muligt til forbrugeren og kreditgiverens fælles gavn. Disse ønsker føler vi mange gange falder ”mellem to stole” fx pga. opdeling i forskellige ministerier, styrelser m.v.

Vi foreslår i den forbindelse, at det præciseres, at det er en del af Penge- og Pensionspanelets rolle at holde øje med, hvilke muligheder der er for at forbedre grundlaget for kreditværdighedsvurderingen og komme med anbefalinger herom.

Vi ønsker samtidig at pege på, at det, uanset at Penge- og Pensionspanelet er nedsat i relation til Lov om Finansiell Virksomhed, bør overvejes om ikke Finans og Leasing som repræsentant for forbrugslånsbanker (der jo er underlagt FIL) specialiseret i forbrugslån, og finansieringsselskaber beskæftiget med billån og forbrugsfinansiering, som er omfattet af nærværende lovudkast, får en plads i panelet. Det anmoder vi venligst om, idet vi finder det meget relevant, at foreningens synspunkter på vegne af denne del af den finansielle branche kan inddrages i panelets arbejde, herunder ikke mindst i den løbende diskussion om årsager til og veje væk fra overgældsætning.

§§ 10-11 – produktgodkendelse

Det ønskes mere klart beskrevet i lovforslagets bemærkninger, at kravene til produktgodkendelse efter §§ 10-11 er noget andet om mere end kravene efter § 9 til en kreditværdighedsvurdering. Sagt på en anden måde: Selv om en låntager konkret vurderes at være kreditværdig, kan det sagtens være at produktet slet ikke skal udbydes til vedkommende ud fra kravene i § 10. Fx som det fremgår i forholdt til udbud af et kviklån med meget høj ÅOP, som i følge bemærkningerne på side 61, 4. og 5. afsnit kun bør udbydes til kunder med en ”sund økonomi”. For hvis ikke der er nogen forskel, vil denne del af lovforslaget ellers ikke tilføre nogen værdi i relation til forbrugerbeskyttelsen.

Det bør endvidere præciseres, at med ”meget høj ÅOP” menes prisvilkår, der væsentligt adskiller sig fra andre udbydere i markedet, som udbyder lån der er sammenlignelige særligt hvad angår størrelsen af hovedstol og løbetid.

Vi kan tilslutte os bemærkninger på side 61, 3. afsnit om, at usædvanlige betalingsbetingelser er relevante for produktbedømmelsen. I den forbindelse bør det også nævnes, at det bør indgå i vurderingen, hvis lånet udbydes med muligheder for forlængelse af lånet i et antal gange (tre er set i markedet). Det er vigtigt, at det vurderes, om der herved spekuleres i, at låntager har vanskeligt ved at indfri det oprindelige lån ud fra de oprindelige forudsætninger om bl.a. løbetid. Hvis det er tilfældet, bør produktet ikke godkendes. Et lån som reelt ikke kan tilbagebetales bør ikke forlænges men i stedet gå i misligholdelse, således at den samlede gældsoptagelse minimeres mest muligt.

Bemærkningen på side 61, 6. afsnit ”Såfremt forbrugeren bliver pålagt omkostninger i overensstemmelse med reglerne i renteloven, vil typen af kreditaftale være hensigtsmæssig for målgruppen” giver efter vores opfattelse ikke rigtig mening i sammenhængen og bør revurderes.

Finans og Leasing

Interesseorganisation for danske finansieringsselskaber

I tillæg til det der er beskrevet på side 61, 7. afsnit bør det tilføjes (evt. erstattes med), at kravene til kreditværdighedsvurderingen efter § 9 ikke vil være opfyldt i de tilfælde, hvor forretningsmodellen er baseret på, at målgruppen misligholder låneaftalen, hvorfor produktet allerede af den grund ikke må udbydes.

S. 62, 4. afsnit, 1. sætning virker cirkulær/er svær at tolke den præcise betydning af og bør derfor præciseres.

I bemærkningerne på side 63, 6. afsnit til § 11, stk. 2 kunne det godt strammes yderligere op med eksempler på, hvordan en individuel vurdering kan føre til, at man alligevel giver et lån til en person, der ellers ikke tilhører den relevant målgruppe. Kan det fx være i orden at give lån til en ung studerende, hvis studerende anses for ude af målgruppen? Og i givet fald under hvilke præcise omstændigheder? Der må så skulle gælde noget helt særligt positivt, andet end at en ung studerende lever op til kreditværdighedsvurderingen efter § 9. Kan det fx være stor formue, meget høj lønindkomst eller lignende usædvanlige forhold? Det er vigtigt, at undtagelsesmuligheden i praksis ikke bliver hovedreglen.

- *Generalklausulen i kreditaftalelovens § 22*

Vi finder det relevant at pege på generalklausulen i kreditaftalelovens § 22:

”Er det beløb, som forbrugeren efter aftalen skal betale som vederlagt eller omkostninger, urimeligt, skal det nedsættes til, hvad der skønnes rimeligt.”

Denne regel ser vi som yderst relevant i forhold til de meget højt forrentede kviklån, som lovudkastet har sit afsæt i. Reglen bør nævnes i lovbemærkningerne, idet generalklausulen bør indgå som et støttesynspunkt i tilsynets vurdering af kviklåneselskabernes forretningsmodel og ved produktgodkendelsen.

Det er vores opfattelse, at tilsynet ikke bør godkende produkter, der har en så høj betaling, at det vil blive tilsidesat/nedsat ved indbringelse for ankenævnene/domstolene efter generalklausulen. Det bemærkes, at der er praksis på området fra ankenævnene, om end den er sparsom. Men med de renteniveauer vi ser p.t., hvor kviklån udbydes til nominelle rentesatser, der er 10-15 gange højere end for ”normale” forbrugslån med samme hovedstol og løbetid, burde bestemmelsen finde større anvendelse.

§ 19, stk. 1, nr. 6

Det foreslås, at §§10-11 også nævnes for at understrege, at det er meget centrale bestemmelser ligesom § 9 og § 7 c i kreditaftaleloven, der i forvejen foreslås nævnt specifikt.

§ 31-32 – sanktioner ved manglende tilladelse

For at sikre et effektivt værn imod, at selskaber/personer agerer på markedet uden fornøden tilladelse, bør det overvejes, om kreditaftaler, der er udstedt på trods af manglende

Finans og Leasing

Interesseorganisation for danske finansieringsselskaber

tilsynsgodkendelse, skal anses for en nullitet dvs. ikke kan håndhæves af kreditgiver over for låntager. Her tænkes særligt på det ”grå lånemarked” eller grænseoverskridende aktivitet, hvor det kan være svært via myndighedssamarbejde på tværs at landegrænser at håndhæve tilladelseskravet effektivt. Spørgsmålet er i øvrigt, om ikke domstolene vil afvise at håndhæve en kreditaftale, der er udstedt af en virksomhed uden fornøden tilsynstilladelse, som stridende mod princippet om ”lov og ærbarhed” jf. DL 5-1-2.

Med venlig hilsen

Christian Brandt

Direktør for Finans og Leasing

Mobil 40382987

25. marts 2015

Til

Domstolsstyrelsen
Att.: Direktør Charlotte Münter

Kære Charlotte,

Notat til Domstolsstyrelsen om adgang til insolvenserklæringer

Indledning

Finans og Leasing og Danske Inkassoadvokater har tidligere været i dialog med Domstolsstyrelsen om muligheden for at private virksomheder kan få adgang til borgeres insolvenserklæringer. Der henvises til brev af 26. jan. 2010 samt senest møde i efteråret 2013.

Formålet med dette notat er som lovet på mødet at skaffe overblik over, hvilke fordele der vil være ved en sådan løsning for de forskellige involverede interesser, samt hvorledes løsningen kunne udformes.

Vi håber på, at notatet kan danne grundlag for yderligere dialog om emnet og ser frem til en tilbagemelding.

Formål

At der kan skabes adgang for private virksomheder (med berettiget interesse) til oplysninger om afgivne insolvenserklæringer under forudsætning af, at formålet hermed er anerkendelsesværdigt, og at systemet indrettes i overensstemmelse med diverse retssikkerhedsgaranti særligt i persondataloven.

I notatet drøftes **hvem** der har brug for adgang til insolvenserklæringer og på **hvilket grundlag** dette kan tænkes at ske, samt **hvilke fordele** der kan være for virksomhederne, kunderne og domstolene og dermed samfundet som helhed ved at skabe adgang.

Hvem har brug for adgang (kreditgivere, inkassoadvokater og butikker)?

Kreditgivere (bedre kreditvurderingsgrundlag, responsible lending),

Kreditgivere har pligt til, inden der ydes kredit, at vurdere forbrugerens kreditværdighed på grundlag af fyldestgørende oplysninger, der, hvor det er relevant, indhentes hos forbrugeren og, hvor det er nødvendigt, ved søgning i relevante databaser.¹

Der pålægges med andre ord kreditgiver et krav om, at kreditgiver skal foretage en vurdering af låntagers mulighed for tilbagebetaling af lånet. Denne bestemmelse pålægger de kreditorer, der optræder som kreditgivere i Kreditaftalelovens forstand, en meget vidtrækkende forpligtelse.

En sådan forpligtelse for kreditgiver må følges af de nødvendige redskaber for kreditgiver til at foretage sådanne undersøgelser. En søgeadgang som foreslået vil således medvirke til,

¹ Kreditaftalelovens § 7c

Finans og Leasing

Interesseorganisation for danske finansieringsselskaber

at kreditgiverens vurdering af forbrugers kreditværdighed kan ske på et mere fyldestgørende grundlag, ligesom visheden om, at låntagers insolvens bliver kontrolleret, vil kunne motivere forgældede forbrugere til ikke at optage yderligere gæld.

Fogedretternes oplysninger om debitorer, som har afgivet insolvenserklæring, er særdeles relevant for kreditgivere. Det er oplagt, at man skal vige tilbage fra at yde lån til sådanne personer bl.a. af hensyn til ikke at gøre et allerede eksisterende gældsproblem (endnu) større.

Fogedretterne besidder i dag oplysninger om en lang række forbrugere, der har afgivet insolvenserklæring, og som ikke samtidig er registreret i de private registre (RKI/Experian eller Debitor Registret), som registrerer personer med dårlig betalingsevne. Der er således i dag et meget stort antal forbrugere (et "mørketal"), der har afgivet insolvenserklæring i fogedretten, men som ikke er registreret i de tilgængelige registre som f.eks. RKI eller Debitor Registret.

I dag kan der derfor ydes lån til en person, som indenfor det seneste halve år har afgivet insolvenserklæring i Fogedretten. Det vil kunne forhindres ved adgang til Domstolsstyrelsens kommende elektroniske/centrale register over insolvenserklæring.

I mange andre EU-lande har kreditgiver adgang til sådanne eller lignende offentlige oplysninger til brug for kreditvurderingen.² Det er vigtigt, at den samme adgang skabes her i landet, hvis vi skal leve op til forbrugerkreditdirektivets ambition om at undgå overgældssætning af den enkelte borger.

Omfanget af søgninger fra kreditgivere:

Finans og Leasings medlemmer yder lån til forbrugere i et betydeligt antal tilfælde hvert år (i størrelsesordenen 500.000). Det drejer sig primært om forbrugs lån (herunder kontokortordninger) og billån, som formidles af bilforhandlere.

Andre kreditgivere (butikker mv. der sælger på kredit)

Det må forventes at også virksomheder/butikker, der sælger varer eller tjenesteydelser på kredit, vil have stor interesse i at få adgang til at søge i registret.

Den situation, hvor en vare eller tjenesteydelse sælges eller leveres på kredit, er ikke omfattet af kreditaftalelovens regler, såfremt der blot er tale om gratis henstand med betalingen.

Der er ikke krav om, at sådan almindelig kreditgivning sker efter egentlig kreditvurdering, men såfremt det blev muligt, må det forventes, at også almindelige kreditsalg i praksis vil blive betinget af kontrol i insolvensregistret. Det vil være et naturligt og relevant supplement til mange kreditsælgers rutinemæssige kontrol i de private skyldnerregistre (f.eks. RKI Kredit Information - Experian, DebitorRegistret, Købmandstandens Oplysnings Bureau).

En søgeadgang for kreditsælgere vil dermed kunne medvirke til at forebygge uforsvarlige kreditkøb hos forbrugere.

² En lignende adgang til økonomiske oplysninger findes i en række andre lande i EU, herunder f.eks. Sverige, hvor der er adgang til personoplysninger via InfoTorget, herunder oplysninger om "betalingsanmærkninger" og "skuldsaldo hos Kronofogdemyndigheden".

Advokater og inkassobureauer (bedre og billigere procedurer)

Advokater og inkassobureauer, der varetager kreditorers interesser, når lån eller kredit er misligholdt, bør også have adgang til fogedretternes register over insolvenserklæringer.

En adgang for inkassoadvokater og inkassobureauer til fogedretternes register over afgivne insolvenserklæringer vil medføre en betydelig ressourcebesparelse hos fogedretterne.

Antallet af søgninger fra inkassoadvokater og inkassobureauer vil svare nøje til antallet af krav, som nu indleveres til fogedretten, idet det må forventes, at en sådan søgning vil blive en standardekspedition under inddrivelsen. Antallet af søgninger vil således stige eller falde i takt med den almindelige stigning eller det almindelige fald i antallet af misligholdte betalinger, der overgives til inddrivelse.

Betydning for kreditorerne, når kredit er misligholdt og inddrivelse er iværksat

Det er almindeligt kendt, at en lang række af landets fogedretter har endog særdeles lange berammelsestider (visse steder op til 6-8 måneder), og i øvrigt giver udtryk for at være under et massivt arbejdspres. En adgang for inkassoadvokater og inkassobureauer til insolvensregistret vil som anført andetsteds medføre en væsentlig ressourcebesparelse hos fogedretterne, hvilket må forventes at kunne bidrage til at nedbringe sagsbehandlingstiderne – til gavn for kreditorerne.

For kreditorerne vil adgangen til at efterprøve debtors insolvens, før sagen indleveres til fogedretten, desuden medføre betydelige besparelser i tid og penge, fordi inddrivelsesprocessen kan effektiviseres og overflødige inddrivelseskridt kan afværges. Ganske vist returneres retsafgiften, hvis fogedsagen afvises, men kreditor skal betale inkassoadvokaten/inkassobureauet for arbejdet med at udfærdige rekvisition og ekspedere sagen.

Grundlag for adgang (respekt for retsikkerhed, persondatalov, samtykke fra borger)

I kreditgivningssituationen er det i borgerens og dermed også samfundets generelle interesse, at kreditgiver får adgang til oplysning om eventuelle insolvenserklæringer, idet det som nævnt vil kunne afværge både uansvarlig kredittagning og kreditgivning.

Men oplysningerne i insolvensregistret er af natur særdeles personfølsomme, og derfor bør adgangen til at søge oplysninger i registret være underlagt betryggende regulering og kontrol.

Hensynet til borgernes integritet skal naturligvis vægtes højt, hvilket sikres ved, at adgangen til oplysningerne vil nyde den beskyttelse, som følger af persondataloven.

Hvad angår anvendelse af oplysningen om afgiven insolvenserklæring til brug for kreditvurdering, bør det baseres på kundens samtykke, som kan indbygges i kreditanmodningen.

I den traditionelle kreditgivningssituation vil det uden videre være muligt at indhente låntagers udtrykkelige accept, og dermed vil låntager være behørigt informeret om den påtænkte undersøgelse.

I inddrivelsessituationen – når lån eller kredit er misligholdt – vil en adgang til registret ikke give kreditor eller dennes repræsentant adgang til oplysninger, som ikke under alle omstændigheder ville komme for en dag. Det krav, som efter konstateret insolvens kan afskrives, ville i modsat fald være indleveret til fogedretten og derefter blive afvist med

Finans og Leasing

Interesseorganisation for danske finansieringsselskaber

oplysning om debtors insolvens. Derfor finder vi, at debtors samtykke til en søgning i insolvensregistret ikke er relevant under inkasso. En erklæring om søgningens relevante og saglige formål fra den pågældende advokat eller det pågældende autoriserede inkassobureau må være tilstrækkeligt. Dette kan eventuelt indhentes en gang for alle ved etablering af en autorisationsordning.

Det er afgørende, at en "søgning" ikke er underlagt retsafgift, hvis der skal opnås de i notatet nævnte besparelser (en evt. retsafgift vil blot blive væltet over på forbrugeren).

Fordele for domstole og forbrugere

Fordele for domstolene (ressourcebesparelser for samfundet)

Domstolene vil have betydelige fordele i form af mindre pres på domstolene. Det skyldes for det første, at der vil være færre personer, som vil komme i "gældsuføre" og dermed belaste domstolene med inkassosager. For det andet skyldes det, at man undgår at der bliver indleveret fogedsager i tilfælde, hvor debitor allerede har afgivet involvenserklæring.

På nuværende tidspunkt fremsendes en stort antal sager til fogedretterne, der afvises som følge af, at rekvisitus tidligere har afgivet insolvenserklæring.

Det anslås³, at ca. 10 % af de sager, der indsendes til fogedretlig behandling, bliver afvist på grund af tidligere afgivne insolvenserklæringer.

De fysiske sager returneres med almindelig postforsendelse, og indbetalt retsafgift tilbagebetales til kreditor eller kreditors repræsentant. Der ligger et væsentligt administrativt arbejde hos fogedretterne i forbindelse med modtagelse og efterfølgende returnering af såvel de fysiske sager som det medfølgende fogedgebyr. Dertil kommer den kontante udgift til forsendelse.

En adgang til at konstatere debtors insolvens før sagen indleveres til fogedretten, vil kunne afværge størstedelen af disse ekspeditioner i fogedretten.

Da adgang til insolvensregistret i kreditgivningssituationen som beskrevet må forventes at ville kunne afværge uansvarlig kredittagning såvel som uansvarlig kreditgivning, vil det samlede antal af misligholdte betalingsforpligtelser og dermed i sidste ende antallet af fogedsager forventes at blive mindre, end det ellers ville være.

Dermed vil ikke blot antallet af afviste fogedsager men også det samlede antal fogedsager som sådan blive reduceret som følge af adgangen til at søge oplysninger om låntageres / debtors insolvens.

Fordele for forbrugere (modvirkning af overgældssætning)

Alle forbrugere vil også få glæde af at der gives adgang til insolvenserklæringer. For de forbrugere, der *ikke* har givet insolvenserklæringer, da disse (alt-andet-lige) lettere kan få lån og kredit og for de forbrugere, der *har* afgivet insolvenserklæring, da disse forhindres i overgældssætning og spares for yderligere omkostninger til inkasso mv. fordi de alligevel ikke kan servicere den yderligere gæld.

³ Af Danske Inkassadvokater

Teknik (IT-systemer på tværs af retskredse skal kunne tale sammen).

Oplysningerne bør kunne indgå i et naturligt informationsflow, hvorfor der bør være mulighed for system-til-system løsninger (forudsat at IT-systemerne i de forskellige retskredse kan "tale sammen").

Med venlig hilsen

Danske Inkassoadvokater

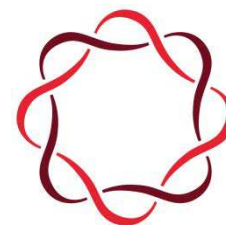
Karsten N. Müller
Mobil 23346549

Finans og Leasing

Christian Brandt
Mobil 40382987

Finanstilsynet
Århusgade 110
2100 København Ø
Att.: Vicekontorchef Henrik Bruun Johannessen

**FINANS
DANMARK**

Forslag til lov om forbrugslåsvirksomheder

Indledningsvis takker Finans Danmark for muligheden for at afgive høringsvar.

Finans Danmark finder, at der med udkast til lovforslag om forbrugslåsvirksomheder er fundet et godt niveau for, hvorledes forbrugslåsvirksomheder kommer under finansielt tilsyn. Dette betyder, at der vil komme en ensartet forbrugerbeskyttelse på forbrugslånsmarkedet, og at der bliver skabt lige konkurrencevilkår mellem udbydere af forbrugslån, uanset om dette sker via en forbrugslåsvirksomhed eller en bank.

Finans Danmark foreslår, at kautionsreglerne fra lov om finansiel virksomhed indsættes i nærværende lovforslag, således at forbrugerne opnår den beskyttelse, der ligger i disse regler.

Det bemærkes, at lovforslaget i modsætning til, hvad der gælder for fx finansielle rådgivere, ikke stiller krav om, at forbrugslåsvirksomheder skal tegne ansvarsforsikring eller stille anden tilsvarende garanti mod eventuelle erstatningskrav fra forbrugerne. Vi finder, at forbrugerne bør have samme beskyttelsesniveau.

Finans Danmark har noteret, at det nye tilsyn med forbrugslåsvirksomheder ikke medfører, at der tilføres yderligere ressourcer til Finanstilsynet. Vi finder, at det er vigtigt, at der er tilstrækkelige ressourcer til at varetage de nye opgaver. Manglende ressource tilførsel kan betyde nedprioritering af andre lige så relevante opgaver.

Høringsvar

20. december 2018
Dok. nr. FIDA-1826564804-685134-
v1
Kontakt Jeanne Blyt

Generelle bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Ad § 1

Stk. 1

Sprogligt synes der at mangle nogle ord i første sætning. Første sætning kan udformes således: "Denne lov finder anvendelse på forbrugslånsvirksomheder, når de udbyder.....". Herefter skal der konsekvensrettes i 1) til 3).

Stk. 2

Ordet "forbrugslånsvirksomheder" bør erstattes med "virksomheder", idet finansielle virksomheder ikke skal være omfattet af definitionen på forbrugslånsvirksomheder.

Ad § 2

Under 1) bør der efter "Virksomheder, der udbyder kreditaftaler til forbrugerne," tilføjes "jfr. § 1, stk. 1."

Ad § 3

Stk. 1

Kan formuleres således: "Forbrugslånsvirksomheder skal have tilladelse af Finanstilsynet til at udøve virksomhed."

Ad § 5

Det foreslås, at der i lighed med reglerne for finansielle rådgivere indsættes en bestemmelse om, at en forbrugslånsvirksomhed er forpligtet til snarest muligt at indberette eventuelle ændringer i forhold til § 5 til Finanstilsynet. Det bør tillige overvejes, om forbrugslånsvirksomheder skal afgive en årlig erklæring om, at virksomheden opfylder betingelserne for at få meddelt tilladelse.

Bemærkninger til "Almindelige bemærkninger i lovforslaget"

Ad 2.4. Identifikation af målgruppe (p. 26)

Under "Erhvervsministeriets overvejelser", sidste afsnit, fremgår: "Derimod vurderes det ikke nødvendigt at stille krav om f.eks. etablering af særlige procedurer for produktgodkendelse, herunder et udtrykkeligt krav om forankring af disse krav i virksomhedens ledelsesorgan."

Finans Danmark kan ikke se en logisk forklaring på, at en forbrugslånsvirksomheds ledelse ikke skal godkende virksomhedens politik for produkter.

Eventuelle spørgsmål til ovenstående, kan rettes til undertegnede.

Med venlig hilsen

Jeanne Blyt
Kontorchef

Direkte: 30161062

Mail: jeb@fida.dk

Birgit Frøik (FT)

Fra: Jesper Bo Nielsen <jn@finansforbundet.dk>
Sendt: 21. december 2018 12:09
Til: Høringer
Cc: Henrik Bruun Johannessen (FT); Karen Havers-Andersen (FT)
Emne: Høring: Udkast til lovforslag om forbrugslåsvirksomheder

Finanstilsynet har anmodet om bemærkninger til ovennævnte udkast til lovforslag.

Finansforbundet har ved flere lejligheder påpeget behovet for en bedre regulering af området, herunder ikke mindst en bedre forbrugerbeskyttelse. Derfor hilser vi lovforslaget velkomment.

Lovforslaget bringer på en lang række områder kravene til forbrugslåsvirksomhederne på niveau med andre finansielle virksomheder. Dette er positivt både ud fra individuelle forbruger- og generelle samfundsmæssige perspektiver. Vi vil derunder i særlig grad fremhæve forslaget § 9, der jo pålægger lånevirksomhederne at foretage individuelle og fyldestgørende kreditvurderinger. Dette er en vigtig faktor bl.a. med hensyn til at mindske risikoen for overgældssætning.

Set i lyset heraf vil vi dog på ét punkt gerne efterlyse en stærkere regulering. Rådgivningselementet bør styrkes, så forbrugerne sikres fyldestgørende adgang til individuel rådgivning forud for lånoptagelse. Da mange forbrugere, der opsøger denne form for lån, kan have særlige privatøkonomiske problemer, er det vigtigt, at denne rådgivning er grundig og tager udgangspunkt i forbrugerens samlede økonomi.

Finansforbundet står naturligvis til rådighed i det videre arbejde, herunder i forbindelse med udarbejdelse af bekendtgørelser og retningslinjer for redelig forretningskik mv.

Venlig hilsen

Jesper Bo Nielsen

JESPER BO NIELSEN / CAND. JUR./ LL.M. /
CRO / CHIEF REGULATORY OFFICER
JN@FINANSFORBUNDET.DK / TELEFON / PHONE +45 32 96 46 00

FINANSFORBUNDET / FINANCIAL SERVICES UNION / WWW.FINANSFORBUNDET.DK
APPLEBYS PLADS 5 / POSTBOKS 1960 / 1411 KØBENHAVN K / COPENHAGEN K
DIR. +45 32 66 14 74 / FAX +45 32 96 12 25

Finanstilsynet
Århusgade 110
2100 København Ø

Dato: 7. januar 2019

Sag: FO-18/19692-3

Sendt pr. e-mail til hoeringer@ftnet.dk med kopi til hbj@ftnet.dk og kan@ftnet.dk

Sagsbehandler: /jli

Direkte tlf.: +45 41 71 50 66

Forbrugerombudsmandens høringssvar til Finanstilsynets udkast til forslag til lov om forbrugslånsvirksomheder

FORBRUGEROMBUDSMANDEN

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Finanstilsynet har den 29. november 2018 sendt udkast til forslag til lov om forbrugslånsvirksomhed i høring hos Forbrugerombudsmanden.

Tlf. 41 71 51 51

Fax 41 71 51 61

CVR-nr. 10 29 48 19

EAN-nr. 579800018006

Lovudkastet, der har til formål at øge forbrugerbeskyttelsen, giver Forbrugerombudsmanden anledning til en række bemærkninger, da en eventuel vedtagelse af lovforslaget vil medføre en betydelig begrænsning af Forbrugerombudsmandens kompetence til at føre tilsyn.

forbrugerombudsmanden@
forbrugerombudsmanden.dk

www.forbrugerombudsmanden.dk

Forbrugslånsvirksomheder kan underlægges Finanstilsynet tilsyn – som foreslået i lovudkastet – uden at undtage forbrugslånsvirksomheder fra Forbrugerombudsmandens uafhængige tilsyn ud fra hensynet til forbrugerne. Det er således sædvanligt, at virksomheder, der er underlagt et sektorspecifikt tilsyn, også er underlagt Forbrugerombudsmandens generelle tilsyn med overholdelse af god skik efter markedsføringsloven.

ERHVERVSMINISTERIET

Efter Forbrugerombudsmandens opfattelse bør lovudkastets § 35 derfor ikke medtages i et lovforslag.

Medlem af International Consumer
Protection & Enforcement Network
(ICPEN)

www.icpen.org

1. Forbrugerombudsmandens tilsyn med forbrugslånsvirksomheders overholdelse af bl.a. god skik

Siden hurtige online-forbrugslån blev introduceret i Danmark, har den nemme adgang til lån og udviklingen af nye online låneprodukter medført en øget risiko for forbrugerne for gældsætning med høje kreditomkostninger og overgældsætning, ikke mindst for de unge.¹ Online-forbrugslån markedsføres i dag på nettet, på tv, i landsdækkende aviser og i offentlige transportmidler. Forbrugslån markedsføres også i stigende omfang som

¹ Ifølge TrygFondens og Forbrugerrådet Tænks rapport "Ungdomsliv på kredit" om gældsproblemer i samfundet fra november 2015 viste en spørgeskemaundersøgelse blandt unge, at 13,4 procent af danske unge mellem 18-30 år oplevede gældsproblemer, som i rapporten er defineret som gentagne betalingsproblemer i forhold til en eller flere regningstyper i hverdagen:

<https://gaeld.taenk.dk/sites/default/files/documents/ungdomsliv-paa-kredit.pdf>

en betalingsmåde ved online handel, som et alternativ til forskellige betalingskort.

Forbrugerombudsmanden har løbende ført tilsyn med lovligheden af forbrugslånsvirksomheders kreditkontrakter og lånevilkår, samt markedsføringen af lån. Det har medført bødestraf til en række udlånselskaber for mangelfulde og vildledende oplysninger om kreditomkostninger samt forbud mod et ulovligt forretningskoncept og påbud om tilbagebetaling af ulovlige misligholdelsesomkostninger til forbrugerne. Forbrugerombudsmanden har også indhentet et tilsagn om standsning af utilbørlig markedsføring af lån til køb af fx burgere eller cremer, som Forbrugerombudsmanden vurderede var i strid med god skik.

For at påvirke forbrugslånsvirksomheders adfærd udstedte Forbrugerombudsmanden i 2009 retningslinjer for kortfristede online-lån. Retningslinjerne præciserer, hvilke krav der kan stilles til forbrugslånsvirksomhederne for at overholde god skik og herunder kreditaftalelovens krav om at foretage kreditvurderinger.

I 2016 kunne Forbrugerombudsmanden konstatere en stigende misligholdelsesprocent for kviklån ifølge kviklånsvirksomhedernes indberetninger til Forbrugerombudsmanden. Forbrugerombudsmandens undersøgelse af virksomhedernes kreditvurderinger viste, at flere kviklånsvirksomheder baserede deres kreditvurdering på, om der var *en statistisk sandsynlighed* for, at låneansøgeren ville tilbagebetale lånet ud fra oplysninger om låneansøgerens bopæl, adfærd mv. Låneansøgerens individuelle økonomiske forudsætninger for at kunne tilbagebetale det ansøgte lån blev ikke tillagt afgørende betydning i de algoritmer, som virksomhederne anvendte til at beregne den statistiske sandsynlighed for tilbagebetaling. Den statistiske sandsynlighed for tilbagebetaling viser *udlånsvirksomhedens risiko for tab* ved at bevilge et lån, men ikke om låneansøgeren risikerer overgældsætning ved at tage lånet på grund af låneansøgerens konkrete økonomiske situation, der kan adskille sig fra det segment, som låneansøgeren tilhører fsva. bolig, adfærd mv. og som anvendes i de statistiske beregninger.

Forbrugerombudsmanden besluttede derfor at indlede forhandlinger med bl.a. Finansrådet (nu Finans Danmark), Finans og Leasing og Dansk Kredit Råd om en revision af retningslinjernes afsnit om kreditvurderinger. Formålet var at tydeliggøre, at forbrugslånsvirksomheder skal vurdere, om den enkelte låneansøger er i stand til at betale lånet tilbage. Forbrugslånsvirksomheder skal derfor indhente oplysninger om ansøgerens økonomiske situation, inden ansøgeren får et lån, så forbrugslånsvirksomheden kan vurdere, om ansøgeren må forventes at kunne betale lånet tilbage. De nye retningslinjer trådte i kraft i maj 2017.

Retningslinjerne gælder kun kortfristede lån, men da kreditaftaleloven stiller krav til alle kreditgivere om, at de skal foretage en kreditvurdering, når de tilbyder en forbruger et lån, medmindre lånet er rente og gebyrfrit, er det Forbrugerombudsmandens opfattelse, at kravene i retningslinjerne gælder uafhængigt af et låns løbetid.

Forbrugerombudsmanden har noteret sig, at kravene til kreditvurderinger efter retningslinjerne er gengivet i lovudkastets bemærkninger om de fremadrettede krav til kreditvurderinger.

I slutningen af 2017 indledte Forbrugerombudsmanden en omfattende undersøgelse af, om virksomheder, der udbyder hurtige online-forbrugslån, efterlevede retningslinjerne og dermed kreditaftalelovens krav om at foretage kreditvurderinger for at forebygge overgældsætning.

Forbrugerombudsmanden har samtidig undersøgt, om markedsføringen af de hurtige forbrugslån på virksomhedernes hjemmesider var vildledende og om virksomhederne overholdt markedsføringslovens krav om oplysning af omkostningerne ved at tage et lån, så forbrugerne kunne gennemskue ”prisen” for et lån, inden forbrugeren ansøgte om lånet. Det har ført til politianmeldelse af en række af virksomhederne for vildledende markedsføring.

Det er Forbrugerombudsmandens opfattelse, at revisionen af Forbrugerombudsmandens retningslinjer generelt har medført, at virksomhederne i videre omfang indhenter økonomiske oplysninger om den enkelte låneansøger inden bevilling af et lån. Forbrugerombudsmanden har dog bl.a. konstateret, at en række af virksomhederne ikke tager højde for forbrugernes faste udgiftsniveau eller alene vurderer, om forbrugerne vil kunne betale omkostningerne ved lånet, men ikke om forbrugerne vil kunne *tilbagebetale* lånet.

Efter en analyse af et antal bevilgede låneaftaler har Forbrugerombudsmanden også kunnet konstatere, at nogle af virksomhederne bevilgede lån til forbrugere, selvom de oplysninger om forbrugernes økonomiske situation, som virksomhederne faktisk havde indhentet forud for bevilling af lånet, indikerede, at forbrugerne *ikke* ville kunne tilbagebetale lånet.

Forbrugerombudsmanden har derfor meddelt en række af forbrugslåns-virksomhederne, at de har handlet i strid med god skik og anmodet virksomhederne om at afgive et tilsagn til Forbrugerombudsmanden om at overholde forpligtelsen til at kreditvurdere låneansøgere og meddelt, at Forbrugerombudsmanden agter at tage retslige skridt over for de virksomheder, der ikke ønsker at afgive tilsagn til Forbrugerombudsmanden om at overholde lovgivningen.

2. Ubegrundet undtagelse af forbrugslånsvirksomheder fra Forbrugerombudsmandens generelle forbrugerbeskyttende tilsyn med overholdelse af god skik

Det fremgår af udkastet til lovforslagets § 35, at der foreslås en ændring af markedsføringslovens anvendelsesområde, som vil medføre, at forbrugslånsvirksomheder ikke længere vil være underlagt god markedsførings- og erhvervsskik. Derved flyttes kompetencen til at føre tilsyn med forbrugslånsvirksomheders overholdelse af god skik og herunder forpligtelsen til at kreditvurdere låneansøgere fra Forbrugerombudsmanden, som er en uafhængig (håndhævende) myndighed, til Finanstilsynet.

Hvis lovforslaget vedtages i den form, der er sendt i høring, vil Forbrugerombudsmanden derfor ikke kunne fortsætte det beskrevne tilsynsarbejde. Forbrugerombudsmanden vil således blive afskåret fra at lave undersøgelser af om forbrugslånsvirksomheders overholdelse af loven og ud fra sådanne undersøgelser forhandle retningslinjer med branchen. Forbrugerombudsmandens tilsyn vil blive reduceret til casebaseret håndhævelse, der forudsætter, at problemet berettiger og egner sig til en bekostelig domstolsproces.

Udkastet til lovforslaget indeholder ikke en begrundelse for forslaget om at undtage forbrugslånsvirksomheder fra Forbrugerombudsmandens generelle tilsyn med overholdelse af god skik, men Forbrugerombudsmanden har noteret sig, at netværksforeningen Dansk Kredit Råd, der navnlig repræsenterer kviklånsvirksomhederne, ønsker en sådan undtagelse.²

Forbrugerombudsmanden har forståelse for et ønske om, at det fremover skal kræve tilladelse at drive forbrugslånsvirksomhed.

Men skal forslaget indebære en styrkelse af forbrugerbeskyttelsen, må styrkelsen af Finanstilsynets kompetence til at gribe ind og føre tilsyn med disse virksomheder ikke ske på bekostning af Forbrugerombudsmandens tilsynsmuligheder på området eller på bekostning af forbrugernes mulighed for at få deres klager behandlet af Forbrugerombudsmanden, der i dag både fører et offentligt tilsyn og har kompetence til at forfølge civile krav på forbrugernes vegne.

Forbrugerombudsmanden skal gøre opmærksom på, at lovforslaget kan gennemføres uden at undtage forbrugslånsvirksomhederne fra Forbrugerombudsmandens generelle tilsyn med overholdelse af den civile forbrugerbeskyttende lovgivning. Et sektorspecifikt tilsyn i Finanstilsynet vil

² Jf. netværksforeningen Dansk Kredit Råds brancherapport ”Status på det digitale lånemarked”, s. 23: <http://digitalelan.dk/2018/04/30/dansk-kredit-rad-udgiver-statusrapport-for-digitale-forbrugsan/>

således kunne indføres uden at begrænse Forbrugerombudsmandens kompetence.

En sådan tilsynsopbygning er hovedreglen i dansk ret for så vidt angår den forbrugerbeskyttende lovgivning. Virksomheder, der er underlagt et sektorspecifikt tilsyn, er også underlagt Forbrugerombudsmandens generelle tilsyn med overholdelse af markedsføringsloven.

Det er således et grundlæggende karakteristika ved markedsføringsloven, at den indeholder nogle generelle regler, som alle virksomheder skal overholde, og at disse regler gælder, uanset om en virksomhed er underlagt et sektorspecifikt tilsyn og særregulering. Som eksempler kan nævnes inkassolovgivningen, spillelovgivningen, persondatalovgivningen og fødevarelovgivningen.

Den eneste undtagelse hertil er de finansielle virksomheder, der siden 2002 har haft en særstatus i relation til markedsføringsloven. De finansielle virksomheders særstatus er begrundet i, at disse virksomheder er underlagt omfattende finansiell regulering. Forbrugslånsvirksomhederne er ikke underlagt den finansielle lovgivning og vil heller ikke med lovforslaget blive underlagt den omfattende regulering, der gælder for finansielle virksomheder.

En undtagelse af forbrugslånsvirksomheder fra Forbrugerombudsmandens generelle tilsynsbeføjelser vil indebære, at Forbrugerombudsmanden ikke længere vil være tilsynsmyndighed for så vidt angår forbrugslånsvirksomhedernes overholdelse af bl.a. den civile retlige lovgivning, dvs. aftaleloven, kreditaftaleloven, renteloven osv. Det skyldes at Forbrugerombudsmandens tilsyn med den civile retlige lovgivning udledes af tilsynet med god skik, hvilket dels fremgår af markedsføringslovens forarbejder, men også er fastslået af Højesteret i en dom fra 2013.³

Efter lovudkastet vil Forbrugerombudsmanden kun have kompetence til at anlægge retssager vedrørende overtrædelser af god skik.

En undtagelse af forbrugslånsvirksomheder fra Forbrugerombudsmandens generelle tilsynsbeføjelser vil dog også føre til en svækkelse af Forbrugerombudsmandens muligheder for at konstatere overtrædelser af den forbrugerbeskyttende lovgivning, herunder aftaleloven, købeloven, renteloven, forbrugeraftaleloven, e-handelsloven og kreditaftaleloven.

Det skyldes, at det netop oftest er under behandlingen af klager fra forbrugerne, at Forbrugerombudsmanden får kendskab til overtrædelser af lovgivningen.

³ Højesterets dom af 4. juli 2013, jf. UfR 2013.2941 H.

Forbrugerombudsmanden kan bl.a. henvise til, at Forbrugerombudsmanden i april 2018 fik dom ved Sø- og Handelsretten for, at en udlånsvirksomheds forretningskoncept var i strid med renteloven.⁴ Dommen forpligter udlånsvirksomheden til at tilbagebetale ulovlige gebyrer til en lang række forbrugere. Selvom lovforslaget indebærer, at Forbrugerombudsmanden fortsat kan føre retssager mod forbrugslånsvirksomheder, er det meget usikkert om Forbrugerombudsmanden i fremtiden vil blive opmærksom på sådanne sager. Når Forbrugerombudsmanden ikke længe er tilsynsmyndighed på et område, vil forbrugerne således som udgangspunkt ikke klage til Forbrugerombudsmanden, ligesom Forbrugerombudsmanden som udgangspunkt vil oversende eventuelle klager til Finanstilsynet uden selv at foretage en undersøgelse af den enkelte klage.

I den nævnte sag var det således i kraft af sit almindelige tilsyn og flere klager sendt til Forbrugerombudsmanden som tilsynsmyndighed, at Forbrugerombudsmanden blev opmærksom på udbyderens ulovlige udlånsvirksomhed. Sager om finansielle forretningskoncepter – ikke mindst dem der udbydes på internettet – er ofte tidskrævende at analysere og det kan forudsætte oplysninger fra flere forbrugere og dermed flere klager. I den konkrete sag kunne Forbrugerombudsmanden først konstatere, at forretningskonceptet var ulovligt efter en granskning af virksomhedens aftalevilkår og rykkerprocedure.

Hertil kommer, at en opdeling af tilsynet med henholdsvis varer og tjenesteydelser og finansielle tjenesteydelser i form af lån også er uhensigtsmæssig i lyset af den teknologiske udvikling, der i langt videre omfang end tidligere muliggør markedsføring af udlånsprodukter ved køb af andre produkter. Det vil efter Forbrugerombudsmandens opfattelse ikke være en hensigtsmæssig adskillelse af tilsynet mellem Finanstilsynet og Forbrugerombudsmanden.

Efter Forbrugerombudsmandens opfattelse bør virksomheder ikke undtages fra Forbrugerombudsmandens generelle tilsyn, der i henhold til markedsføringslovens § 25 navnlig skal ske ud fra hensynet til forbrugerne, medmindre der er helt særlige begrundelser for en sådan undtagelse.

Hvis forbrugerbeskyttelsen ved forbrugslån skal styrkes, skal Forbrugerombudsmanden fortsat have generel kompetence til at føre tilsyn ud fra hensynet til forbrugerne og derudover skal forbrugslånsvirksomheder også underlægges Finanstilsynet tilsyn – som foreslået i lovforslaget.

Da forbrugslånsvirksomheder kan underlægges Finanstilsynet tilsyn – som foreslået i lovforslaget – uden at undtage forbrugslånsvirksomhed fra Forbrugerombudsmandens kompetence til at føre tilsyn med god skik, vil en begrænsning af Forbrugerombudsmandens kompetence være en

⁴ Sø- og Handelsrettens dom af 6. april 2018, jf. UfR 2018.2569 SH.

unødvendig lempelse af tilsynet med forbrugslånsvirksomheders efterlevelse af de forbrugerbeskyttende regler. Det vil kunne føre til en svækkelse af tilsynet med forbrugslånsvirksomhed for så vidt angår den civile forbrugerbeskyttende lovgivning.

Efter Forbrugerombudsmandens opfattelse bør lovudkastets § 35 derfor ikke medtages i lovforslaget.

3. En udvidelse af forpligtelsen til at foretage kreditvurderinger bør ske ved en ændring af kreditaftaleloven

Det fremgår af lovudkastet, at indførelsen af en bestemmelse svarende til kreditaftalelovens § 7 c om pligt til at foretage en kreditværdighedsvurdering, uanset kredittens størrelse og løbetid, skyldes et ønske om, at også de lån, der ikke er omfattet af kreditaftaleloven i dag, underlægges kreditværdighedsvurderingsforpligtelsen.

Forbrugerombudsmanden skal gøre opmærksom på, at der er flere banker, der er aktive på markedet for online-forbrugslån. Bankerne lægger dog ofte ikke selv navn til lånene, der markedsføres af formidlere.

En udvidelse af pligten efter kreditaftalelovens § 7 c til at kreditvurdere låneansøgere bør derfor opnås ved at ændre anvendelsesområdet for kreditaftalelovens § 7 c, således at ændringen også omfatter pengeinstitutter (banker).

I modsat fald vil pengeinstitutter – der er undtaget fra lovforslagets bestemmelser – ikke blive underlagt en forpligtelse til at foretage kreditvurderinger for så vidt angår lån på under 3 måneder, som kun er forbundet med ubetydelige omkostninger (kreditaftalelovens § 3, stk. 1, nr. 2).

Ved en ændring af kreditaftaleloven undgår man også, at lovgivning om pligten til at kreditvurdere hører under flere ressort ministerier.

4. Et tilladelseskrav medfører ikke i sig selv øget forbrugerbeskyttelse i forhold til udlånselskaber

Det fremgår af bemærkningerne til lovudkastet, at formålet med de nye tiltag er at styrke forbrugerbeskyttelsen gennem en stramning af tilsynet med udbydere af forbrugslån. Forbrugerombudsmanden antager, at styrkelsen af tilsynet med forbrugslån navnlig søges opnået ved at indføre krav om tilladelse for at udøve virksomhed som forbrugslånsvirksomhed.

Baseret på Forbrugerombudsmandens tilsyn med markedet for forbrugs-lån er det Forbrugerombudsmandens opfattelse, at der er behov for øget forbrugerbeskyttelse.

Efter Forbrugerombudsmandens opfattelse vil det næppe være vanskeligt for udlånselskaber af en vis størrelse at opfylde de krav, som forbrugs-lånsvirksomheder ifølge udkastet skal opfylde for at få tilladelse til at udøve virksomhed. Det vil derimod være overordentlig vanskeligt at på-vise, at forbrugslånsvirksomheder overtræder kravene i praksis i et sådant omfang, at tilladelsen til at drive virksomhed vil kunne inddrages.

Baseret på Forbrugerombudsmandens arbejde med forbrugslånsvirksom-hedernes kreditvurderingsprocedurer kan Forbrugerombudsmanden oply-se, at det i vidt omfang lader sig konstatere og undersøge, hvilke oplys-ninger en udlånsvirksomhed indhenter, men det er særdeles vanskeligt og ressourcekrævende at kontrollere, hvordan oplysningerne bliver behand-let og vægtet. Det skyldes, at virksomhederne anvender avancerede algo-ritmer og scoringsmodeller til at foretage kreditvurderingen, dvs. til at behandle de indhentede oplysninger.

Selv om det kan være hensigtsmæssigt at forpligte udlånsvirksomheder til at lave forretningsgange og beskrive disse algoritmer og scoringsmodel-ler, således som foreslået i lovforslagets § 3, stk. 2, nr. 3, skal Forbru-gerombudsmanden derfor understrege, at et effektivt tilsyn med, om disse beskrivelser er korrekte og om forretningsgangene rent faktisk bliver overholdt, vil forudsætte, at tilsynsmyndigheden får løbende indsigt i virksomhedernes algoritmer og løbende kontrollerer, om forbrugslåns-virksomheder også i praksis alene yder lån til forbrugere, der må forven-tes at ville kunne tilbagebetale lånet.

-0-

Forbrugerombudsmanden står naturligvis til rådighed for en uddybning eller drøftelse af de beskrevne problemstillinger.

Med venlig hilsen
På Forbrugerombudsmandens vegne

Jacob Tanderup Linkis
Specialkonsulent

til hoeringer@ftnet.dk
kopi til hbj@ftnet.dk og kan@ftnet.dk .

21.12.2018

Høring over forslag til lov om forbrugerlånsvirksomheder

Med henvisning til Finanstilsynets høringsbrev af 29. november 2018 om forslag til lov om forbrugerlånsvirksomheder, sender Teleindustrien (TI) hermed sine bemærkninger.

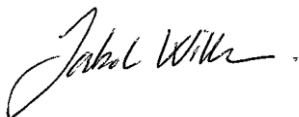
Det er TI's opfattelse, at teleselskabernes rente – og omkostningsfri rateordninger på mobiltelefoner falder ind under undtagelsen i lovforslagets § 1, stk. 3, nr. 1.

Teleselskabernes rateordninger for mobiltelefoner markedsføres typisk med mulighed for en afdragsordning i 6, 12 eller 24 måneder. Der ydes ofte en rabat på mobilens pris, idet der samtidig indgås aftale om et mobilabonnement med binding i 6 måneder. Forbrugeren kan som regel selv vælge typen af mobilabonnement, der ønskes. Abonnementets pris stiger ikke som følge af, at forbrugeren vælger at købe en mobiltelefon på rateordning samtidig.

Når en forbruger køber en mobiltelefon på denne type afdragsordning, er der efter TI's opfattelse tale om køb af to forskellige varer/ydelser, og det tilhørende abonnements pris kan ikke anses som værende en omkostning, der bevirker, at afdragsordningen bliver til en kreditaftale, som skal være omfattet af lovforslagets § 1, stk. 3, nr. 1.

Det skal for god ordens skyld bemærkes, at skulle teleselskabernes udbud af ovennævnte afdragsordninger falde ind under lovforslagets § 1, stk. 1, nr. 3 - herunder de nævnte grænser i bemærkningerne til bestemmelsen - vil ordningerne uanset være undtaget efter § 1, stk. 3, nr. 1.

Med venlig hilsen

Jakob Willer
Direktør

Finanstilsynet
Att.: Vicekontorchef Henrik Bruun Johannesen
Århusgade 110
2100 København Ø
Sendt per e-mail til: Hoeringer@ftnet.dk

Dato 21.12.2018

Hørings svar vedr. udkast til forslag til Lov om forbrugslåns virksomheder

Tjenestemændenes Låneforening (herefter betegnet "TL") – www.tjlaan.dk og Låneforeningen af 1883, f.m.b.a. (herefter betegnet "1883") – www.1883.dk, skal med baggrund i det fremsendte udkast til lovforslag anføre følgende:

Det er grundlæggende vores opfattelse at lovforslagets § 1, stk. 2, bør udvides til at omfatte de to låneforeninger og andre lignende foreninger, der allerede er underlagt lovgivningsmæssige krav til udlån i henhold til tjenestemandsløvgivningen, – således at de undtages fra lovens anvendelsesområde.

Det begrundes med at udlånsvirksomheden tager udgangspunkt i Tjenestemandsløvens bestemmelser om lønning og pension til statens tjenestemænd, jfr. Tjenestemandsløvens kap. 14 - § 57.

Både TL og 1883 er godkendte låneorganisationer under § 57 i Tjenestemandsløven, der med baggrund i ovennævnte yder lån mod lønforskrivning. Udover tjenestemænd ydes der også lån til de grupper hvis ansættelse de senere år, er ændret fra tjenestemandsansættelse til overenskomstansættelse, men hvor den ansættende myndighed eller styrelse er den samme.

Det skal endvidere bemærkes at detailreguleringer af lånene går tilbage til lov nr. 154 af 7. juni 1958 om lønninger og pensioner mv § 34, hvor det fremgår at ydelsen ikke må overstige 1/8 af den faste løn (altså kan den månedlige ydelse ikke overstige 1/8 af den faste månedsløn).

Herudover fremgår det af Økonomiministeriets bkg. nr. 380 af 19.09.1967 § 1 – litra a – at lånets størrelse ikke må overstige 50% af den faste årsløn.

Der er dermed lagt lovmæssige begrænsninger på omfanget af lån, der kan ydes.

Bestemmelser som til fulde bliver fulgt i den daglige lånesagsbehandling, og som fremgår af vores interne lånebetingelser.

Herudover er lånenes løbetid mindst 1 år og ofte længere. Der er altså ikke tale om kortfristede forbrugslån.

Tjenestemændenes Låneforening

H.C. Andersens Boulevard 38
1553 København V

Telefon: 33 12 32 28
Telefax: 33 47 86 19

Internet: www.tjlaan.dk
E-mail: tjl@tjlaan.dk

Bank: Danske Bank
Kontonr.: 4183 0006401155
CVR.nr.: 53365817

I vedtægterne for TL (som senest er godkendt af Personalestyrelsen under Finansministeriet i 2011) fremgår det, at formålet med foreningen er at tilbyde lån til tjenestemænd og grupper af overenskomstansatte indenfor det offentlige ansættelsesområde på billigst mulige vilkår (pt. har vi en udlånsrente på 5,6% p.a. og herudover ingen gebyrer eller øvrige omkostninger).

I vedtægterne for 1883 – som henvender sig til ansatte ved DSB – Banedanmark og andre jernbanevirksomheder – er formålet at skaffe medlemmerne konkurrencedygtige lån mod lønforskrivning (udlånsrenten har i en lang årrække være uændret 4 % p.a. og uden gebyrer eller øvrige omkostninger).

For begge foreningers vedkommende kræver det medlemskab af en godkendt faglig organisation. Man er så automatisk medlem af låneforeningen i det øjeblik der etableres et lån, men der betales dog ikke nogen form for kontingent.

Der er ingen egentlige ejere af låneforeningerne. De midler, der er i låneforeningerne, er derfor alene til brug for udlånsvirksomheden og til drift – tab og hensættelser. Der udbetales altså ingen midler til eksterne interessenter (andet end lånene), og som anført er formålet at gøre lånene så billige som det er muligt.

Hele den grundlæggende tanke med låneforeningerne siden stiftelsen i 1905 (1883 er stiftet i 1883) har været at en tjenestemand skal have mulighed for at optage lån på gode vilkår for at sikre tjenstemandens uvederhæftighed og vandel og sørge for at tjenstemandens økonomi er stabil – også af hensyn til den fortsatte ansættelse.

Det er samme årsag, der gør at vi i høj grad har bevaret det sociale sigte. Fx kan lån ydes, hvis en låntager har brug for lån til at sanere sin øvrige gældsforpligtigelser – fx indfri en række belastende lån.

Da hensynet bag udkastet til lovforslaget i høringsbrevet angives til bl.a. at være en gennemførelse af regeringens initiativ "Øget tilsyn med kviklån", mener vi på baggrund af ovenstående ikke, at låneforeningerne bør være omfattet af den regulerede målgruppe henset til, at vi allerede er underlagt helt særlig lovregulering af vores lån, at formålet bag låneforeningerne er at tilbyde så billige lån som muligt (alle uden andre omkostninger end renter) - ofte særligt begrundet i sociale hensyn, at der ikke ydes kortfristede lån, og at låneforeningerne ikke har reelle ejere og dermed ingen udbetalinger til tredjemand (ud over lånene), hvorfor alle midler derfor alene anvendes til at yde lån og til drift.

Foreningerne står naturligvis til rådighed, hvis Finanstilsynet har spørgsmål til dette høringssvar.

På vegne af Tjenestemændenes Låneforening og Låneforeningen af 1883 f.m.b.a.

Henning Glintborg
Direktør

Finanstilsynet
hoeringer@ftnet.dk

19-12-2018
Dok. 182907/mbp

Høring - udkast til lovforslag om forbrugslånsvirksomheder

Finanstilsynet har sendt ovenstående i høring. Vi har følgende bemærkninger.

Forbrugerrådet Tænk støtter lovforslagets formål om øget og skærpet tilsyn med *alle* forbrugslån.

Vi kan dog ikke støtte overflytning af tilsynet fra Forbrugerombudsmanden til Finanstilsynet og har vanskeligt ved at se begrundelsen.

Finanstilsynets tilsynsvirksomhed er - helt naturligt - hovedsagelig baseret på, at sikre de finansielle virksomheders solvens, og i mindre grad baseret på hensynet til forbrugerbeskyttelsen. Hovedproblemet ved kviklånsfirmaernes praksis ligger imidlertid ikke i risikoen for den enkelte virksomheds insolvens, men i den mangelfulde forbrugerbeskyttelse. Kviklåne-
ne er ikke nødvendigvis risikable rent virksomhedsøkonomisk – det, der tabes på det enkelte lån, vindes hjem på de andre - men de skaber derimod risiko for at bringe låntageren ud i overgældsætning.

Forbrugerombudsmanden kan føre retssager på forbrugernes vegne, mens Finanstilsynet kan udstede påbud og bøder. Når forbrugerombudsmanden fører retssager, kan det resultere i erstatning til den enkelte forbruger, mens et påbud eller bøde fra Finanstilsynet til en finansiell virksomhed ikke medfører erstatning til forbrugeren.

Markedsføringslovens regler er generelle regler, som alle virksomheder skal overholde med mindre der er en særlig undtagelse. Disse regler gælder uanset, om en virksomhed er underlagt et sektorspecifikt tilsyn, hvor der gælder særregulering. Dette gælder dog ikke for finansielle virksomheder, som er undtaget markedsføringsloven i det omfang, der er udstedt særlige regler på området.

Forbrugerrådet Tænk finder derfor, at forbrugslånsvirksomheder kunne underlægges krav om tilladelser fra Finanstilsynet og et særligt tilsyn med hensyn til kreditværdighedsvurderinger og andre særlige brancheforhold, uden at undtage forbrugslånsvirksomheder fra Forbrugerombudsmandens generelle tilsyn med overholdelse af lovgivningen om forbrugerbeskyttelse.

Forbrugerrådet Tænk er blevet opmærksom på en række nye låneformer på Facebook og på låneplatforme, hvor "private" systematisk udbyder eller formidler meget dyre lån, der efter vores opfattelse er stærkt kritisable. Forbrugerrådet Tænk finder, at disse lån udbydes på en systematisk måde og i en form, der gør, at det må vurderes, at der er tale om erhvervsvirksomhed. Vi finder derfor, at det bør tydeliggøres i forslaget, at disse typer af virksomheder underlægges tilsyn.

Tilsyn med denne type virksomhed med formidling af lån mellem "private" forekommer umiddelbart naturligt placeret hos Forbrugerombudsmanden, da Finanstilsynet er bedre gearet til tilsyn med klassiske virksomheder. Også af den grund må vi pege på, at en flytning

af tilsynet med kviklån til Finanstilsynet risikerer enten at føre til at visse forbrugslån reelt ikke underlægges tilsyn, eller til at opgaven med de særligt risikable typer af udlånsvirksomhed deles mellem to instanser med mangelfuld koordination til følge.

Vi hilser det skærpede fokus på pligten til kreditværdighedsvurdering velkommen, herunder den meget klare skelnen mellem kreditvurdering (som sigter mod at minimere virksomhedens tabsrisiko), og kreditværdighedsvurdering (som sigter mod at vurdere om den enkelte forbrugers evner at betale lånene tilbage). Endvidere finder vi det hensigtsmæssigt, at virksomhederne ved udviklingen af produkter skal sikre, at produktet og distributionen er hensigtsmæssigt, jf. god skik bestemmelserne, for den målgruppe produktet er rette mod samt angive, hvilke grupper produktet ikke er egnet til.

Ligeledes støtter vi, at der indføres skærpet tilsyn med om virksomhederne har betrykkende forretningsgange, der gør, at de lever op til kravene i lovgivningen og tilsyn med om forretningsgangene følges af virksomhederne. Desuden finder vi det positivt, at der indføres egenheds og hæderlighedsbetingelse (Fit & Proper) for at få tilladelse til at drive forbrugslånsvirksomhed, og at det kræver en licens at drive forbrugslånevirksomhed samt at licensen kan fratages virksomheden, hvis den ikke lever op til kravene i lovgivningen.

Vi vil dog pege på, at Finanstilsynet hidtil i praksis stort set aldrig har anvendt denne mulighed i praksis, hvorfor det næppe er dette redskab, der kan begrunde en overførsel af opgaven til Finanstilsynet.

Generelt ser Forbrugerrådet Tænk, at forbrugslånemarkedet fylder mere på lånemarkedet, og erfaringerne fra vores gældsrådgivning viser, at mange forbrugere bringes i økonomisk uføre som følge af forbrugslån. Vi finder det derfor vigtigt løbende og systematisk at kunne følge dette marked statistisk. Derfor skal vi opfordre til, at de statistikker, der lægges op til i forslaget, offentliggøres fx på linje med de markedsrapporter, der i dag udarbejdes for andre finansielle virksomheder.

Med venlig hilsen

Vagn Jelsø
Vicedirektør

Morten Bruun Pedersen
Seniorøkonom